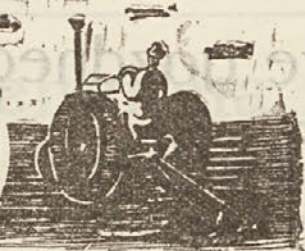




Naše DELO



Poština plačana v gotovini

Trgujemo z robo —
ne pa z našimi načeli!

TITO

Krško, 17. junija 1950.

Leto III. — Štev. 7.

GLASILO OKRAJNEGA ODBORA OF KRŠKO

VII. redno zasedanje Okrajnega ljudskega odbora Krško

V soboto, dne 10. junija se je OLO Krško zbral na svoje 7. redno zasedanje. Po kratkih uvodnih formalnostih je predsednik tov. Pešak podal izčrpno poročilo o delu izvršilnega odbora v dobi od zadnjega zasedanja do danes.

»Že četrto leto bijemo bitko proti naši stoletni gospodarski in kulturni zaostalosti. V tej bitki nismo doživeli še nobenega poraza, dasiravno smo prisiljeni odbijati najtežje napade od tiste strani, ki bi nam po načelih marksizma-leninizma morala biti v največjo pomoč. Nasprotno: korak za korakom si osvajamo pozicije, ki jih buržuazna Jugoslavija ni nikoli imela in za katere so naši sovražniki mislili, da jih ne bomo nikoli osvojili. To so vsi nešteti ogromni objekti kapitalne graditve, hidrocentrale in podjetja težke industrije, ki predstavljajo temelj vsega gospodarstva in ki bodo ustvarila možnost proizvodnje vseh tistih drobnih potrošnih predmetov, ki nam jih danes tu pa tam še primanjkuje.«

S temi besedami je tov. predsednik začel svoj referat in nato podrobno razčlenil delo vseh poverjeništev.

Poverjeništvu za kmetijstvo je usmerilo svoje delo na pospeševanje kmetijske proizvodnje v vseh panogah gospodarstva. Jemenski setev je bila izvršena po obstoječi evidenci do 91%. Z ozimnimi žiti je bilo zasejanih 20,66% orne površine ali 3624 ha. Za jara žita je bilo predvidenih 34% orne površine ali 6950 ha, pri čemer odpade na koruzo 3190 ha. Posebna skrb je bila posvečena industrijskim rastlinam, ki zavzemajo 531 ha ali 3% orne površine.

Evidenca o izvršeni setvi je pomanjkljiva. Vključ prazadevanju ni uspelo dobiti realnih podatkov o posameznih gospodarstvih. Vendar pa lahko trdimo, da je obdelana in zasejana vsaka ped zemlja. Zgrešeno je bilo tudi to, da so o setvenem planu vse premalo razpravljali na množičnih sestankih. Večina KLO je izdelala razrez setvenega plana administrativno v svojih pisarnah. Za spomladansko setev je bilo razdeljenih 260 ton umetnih gnojil za gnojenje industrijskih rastlin. Poškropljenih je bilo 39181 dreves, kar z ozirom na močno okužbo po kaparju San Jose nikakor na zadovoljuje.

Zadružni sektor se je v zadnjem času povečal od 892 na 931 ha. Imamo nekaj prav

dobrih KDZ, kot n. pr. št. Peter in Bazeljsko, izrazito slab primer pa je ekonomija v Sevnici. Uspeh je pač povsod odvisen od zmožnosti in volje združnikov.

Posebno skrb moramo tudi letos posvetiti zatiranju koloradskega hrošča. Pri množičnih pregledih je doslej sodelovalo 13366 ljudi. Najdenih je bilo 40 hroščev, 31 listov z jajčeci in preko 2000 ličink. To nam bodi oster opomin, da nevarnost še ni odstranjena!

Neživiljenjski in šablonski postopek pri dolecanju obveznih oddaj je zakrivil, da odkupi niso bili zadovoljivo izvedeni, saj je bil n. pr. plan odkupa pitanih prašičev dosežen samo do 32%. Posledica tega je, da tudi garantirana preskrba s mesom in maščobami ni v redu funkcionirala. Z letošnjim letom je stopila v veljavo nova uredba o odkupu, o kateri bo treba podrobno razpravljati na množičnih sestankih.

Dohodnina, ki je bila za 1. 1949 odmerjena v januarju in februarju t. l. je za 16% nižja kot je bila v 1. 1948 in je tudi že v glavnem vplačana. Razpisana je bila tudi akontacija za I. in II. četrtletje 1950. Izterjava prve akontacije ni delala nikakih težav, pri drugi pa je bilo nekaj nepravilnosti, ker večina KLO-jev ni upoštevala gospodarske in finančne zmogljivosti posameznih gospodarstev.

Poleg rudnin predstavljajo gozdovi vsekar naše največje bogastvo, saj dobimo za les dragocene devize, s katerimi kupujemo v inozemstvu dragocene industrijske proizvode, ki jih danes še ne moremo proizvajati doma. V izvajanju gozdarskega plana pa predvsem v privatnem sektorju nismo dosegli zaželenih uspehov, saj smo oddali komaj 21% predvidene količine. V državnem sektorju dela največje težave prevoz, ker nismo mogli mobilizirati dovolj voznikov. Svetel primer visoke državljanske zavesti pa je I. Krška frontna brigada »Janeza Hribarja«, ki je delala v Kočevskem Rogu in je bila za svojo požrtvovalnost in veliko storilnost proglašena za udarno brigado. Šolska mladina je pod vodstvom rajonskih logarjev pogozdila precejšnje površine. Ker nam primanjkuje gozdnih sadik, si bomo uredili lastno gozdno drevesnico.

Ker je skupna moč prebivalstva močno narasla, se je tudi potrošnja napram predvojnemu stanju zelo dvignila. Trgovina izkazuje v petih mesecih letošnjega leta 193 milijonov dinarjev prometa, pri čemer odpade na garantirano preskrbo 72 milijonov, na vezano trgovino 12 milijonov in na prosto prodajo 109 milijonov. Zaradi povečane kupne moči in potrošnje naši blagovni fondii še vedno ne zadovoljujejo potrebam. Zato moramo čimbolj zaostriiti borbo za pravilno razdelitev živilskih nakaznic.

V okraju imamo danes 16 okrajnih in 85 krajevnih podjetij. Ta podjetja v splošnem svoje proizvodne plane dobro izvršujejo. Najboljše podjetje je tovarna pohištva v Brezicah, ki je doslej izvršila 32% svojega letnega plana, dasiravno je začela izvrševati plan šele v mesecu marcu. V pogledu delovnih odnosov po podjetjih so se dogajale še mnoge nepravilnosti, ki so imele za posledico slab delovni učinek in negodovanje delavcev. Socialistično nagrajevanje po učinku dela še ni povsod uvedeno in norme so ponekod nepravilne. Kot dober primer v tem oziru pa naj služijo pletilnica in mizararska delavnica v Dobovi in tovarna pohištva v Brezicah. Vključ težkočam in nerazumevanju pri vključevanju delovne sile je bilo v prvih petih mesecih letošnjega leta vključenih v stalno delo 700 ljudi.

Naša mlada socialistična Jugoslavija posveča vso skrb vzgoji in izobrazbi svoje mladine. Deset sedemletk, ki smo jih poleg 34 osnovnih šol imeli v našem okraju, je sedaj izpremenjenih v nižje gimnazije. Skupaj imamo torej sedaj v okraju 13 nižjih in eno popolno gimnazijo. To je vsekakor ogromen napredek napram predvojnemu stanju, ko smo v vsem okraju imeli samo dve meščanski šoli. Poprej so se lahko posvetili študiju samo otroci bogatih staršev, danes pa lahko študira vsak otrok. Uspehi, ki so jih dosegle šole v letošnjem letu so v splošnem dobri, vendar bi bili lahko še boljši, če bi bila povezava med šolo in domom tesnejša. Tudi obisk ni bil povsod zadovoljiv. Še vedno nekateri brezvestni starši izkoriščajo svoje otroke za težka poljska dela in jih ovirajo pri učenju.

Dalje je tov. predsednik govoril še o delu poverjeništvu za lokalni promet ter o socialnem skrbstvu in zdravstvu. Ob sklepu pa je omenil še izid volitev v zvezno ljudsko skupščino ter prikazal razvoj in krepitev ljudske oblasti. Končno pa je prikazal nujnost najtesnejšega sodelovanja med vsemi organi oblasti, predvsem med okrajnim lj. odborom in krajevnimi odbori. Le s takim tesnim sodelovanjem bo možno odpraviti še obstoječe pomanjkljivosti in bo delo oblastvenih organov uspešno in za ljudstvo koristno.

Po kratkem odmoru, ki je sledil referatu, se je razvila živahna diskusija. K besedi se je prijavilo 13 diskutantov, ki so govorili o vseh panogah gospodarskega, kulturnega in političnega življenja ter s tem še izpopolnili referat. Sklepno besedo k diskusiji je povzel zopet tov. predsednik, ki je povdaril, da so diskutanti v svojih govorih iznesli premalo problemov iz svojih volilnih enot.

V nadaljevanju dnevnega reda je bil zaradi slabega zdravstvenega stanja razrešen član izvršilnega odbora tov. Glogovšek Ivan. Nazadnje pa je bil soglasno sprejet sklep, da bodo člani OLO obvezno posejali vse seje in zasedanja svojih krajevnih ljudskih odborov. S tem je bil dnevni red zasedanja izčrpan. Ko je bila z živahnim aplavzom sprejeta še pozdravna brzojavka predsedniku vlade LRS in sekretarju CK KPS tov. Mihi Marinku, je delovni predsednik zaključil zasedanje z besedami: »Borimo se za resnično demokratičnost v vsej naši državni upravi in naše osnovno geslo je in ostane: Za ljudstvo, za Jugoslavijo, za Partijo, za Tita!«

H koncu pa pristavljamo še kratko priponko:

Od 85 izvoljenih odbornikov jih je bilo na zasedanju samo 45 in je torej zasedanje jedva bilo sklepno! 15 tovarišev je opravljeno odsotnih. Kje pa je ostalo ostalih 25? Nekateri tovariši se pač ne zavedajo svojih dolžnosti, ki so jih z izvolitvijo prevzeli napram svojim volivcem. Če pa bo kje kaka pomanjkljivost, bodo oni prvi nergali in godrnjali! No, pa volivci bodo že znali s takimi »zavednimi« tovariši obračunati!

Protestno zborovanje v Sevnici

Bodi konec nasilstvom nad našimi državljani v ČSR!

Četrto leto Titove petletke bije delovno ljudstvo naše države boj za izgradnjo socializma, za izgradnjo industrije, za boljše in kulturnejše življenje. Samodržcem v SZ in vodstvom držav, ki slepo sledijo volji sovjetskih oblastnikov, ni prav, da bi bila Titova Jugoslavija gospodarsko močna in samostojna; ne ugaja jim, da bi živeli na svetu narodov v svobodi in med seboj enakopravnosti. Diktatorjem v SZ se je zavrtelo v glavah po zmagah pred petimi leti končane vojne in hočejo postati komandanti nad narodi socialističnih držav.

Narodi FLRJ so svobodoljubni. To so dokazali nešteto krat v stoletjih, kar bivajo na tej zemlji, največji dokaz svobodoljubnosti pa so pokazali za časa Narodnoosvobodilne borbe. 1.700.000 žrtev za svobodo je nepobiten dokaz volje naših ljudi in čeprav lažniki informbirojevskega kova in vodstva satelitskih držav ne priznavajo tega dejstva, nudi danes delovno ljudstvo Titove FLRJ vsemu svetu in tudi klevetnikom ter gnusnim morilcem nešteto dokazov, da je svoboda našim narodom osnova življenja. Tito ter naše partijsko in državno vodstvo sta nam dala na osnovi naukov Marxa in Lenina smer našega dela in prizadevanja, to pa je izgradnja socializma s samostojnim in močnim gospodarstvom ter svobodo in enakopravnostjo delovnih ljudi vseh narodov sveta.

Kapitalistični imperialisti stremijo obvladovati svet v svrhu izkoriščanja delovnih

ljudi, samodržci v SZ pa so si tudi vtepli v glavo, da bi se jim svet pokoraval ter da bi morali voditi podrejene države politiko in gospodarstvo po smernicah, ki bi krepile njihove pozicije. Nel Narodi FLRJ so preveč žrtvovali za svobodo, bratstvo, enotnost in enakopravnost in pod nobeno ceno n očejo v NOB priborjenega izgubiti. Da se to ne bo zgodilo, sta nam porok tov. Tito in CKKPJ! Okoli svojega vodstva se zgrinja dan za dnem trdnje zavestno delovno in patriotsko ljudstvo FLRJ. V borbi za petletni plan dvigajo naše množice svojo delavnost in storilnost. Neomajno stoje naši državljani na braniku tega, kar so spoznali, da je edino pravilno za nas same in za vse delovno ljudstvo sveta. Kako čvrsta je neomajnost naših socialistično mislečih ljudi, so nam dokazi žrtev, ki jih je zahtevala razbneselost informbirojevskih krvnikov, ki diktatorsko vladajo bratskemu delovnemu ljudstvu v ČSR.

Nešteto naših državljanov, ki jih je zatekla brezprimerno gnusna gonja informbirojevcev v ČSR, ječi po ječah v ČSR ali pa so popolnoma brez vsake krivde neusmiljeno preganjani. Kljub vsem dosedanjim prizadevanjem naših oblasti in vodstva samodržci v ČSR ne prenehajo z brezpravnim preganjanjem naših ljudi, ki so z ljubeznijo predali svoji domovini in vodstvu. Nasprotno! Nesramnost češkoslovaških informbirojevcev je prešla v krveločnost fašističnega kova. Za edini greh, ki sta ga imela

tov. Dimitrije Dimitrijevič, predsednik OF naših ljudi v ČSR in 60 letni starček tov. Josip Pleše (ki je bil aretiran z dvajsetimi jugoslovanskimi državljani), je njuna ljubezen do domovine in brezmejna predanost našemu partijskemu vodstvu s tov. Titom na čelu. Zaradi ljubezni do socialistične domovine in zaradi predanosti v borbi za enakopravne odnose med narodi je bil izveden nad njima podel in gnusen zločin informbirojevskih krvnikov.

Ta zločin je razburkal naše delovne množice. Informbirojevci so očitali našemu partijskemu vodstvu, da so fašisti! Toda pogledjmo, kdo je fašist! Naše partijsko in državno vodstvo si nenehno prizadeva, da se v naši državi demokratičnost razširja in pogloblja, informbirojevci pa prav na fašistično krveločen način ubijajo socializmu predane ljudi.

Da, upravičeno se zgraža naše delovno ljudstvo. Po naših podjetjih in krajih je bilo do sedaj že nešteto protestnih zborovanj. Svoje nezadovoljstvo in obsodbo nad fašistično krveločnostjo informbirojevcev in zaviralcev razvoja Marx-Leninovega socializma je izreklo tudi zavedno ljudstvo Sevnice. Člani OF so se zbrali na masovnem sestanku, odkoder so poslali CKKPŠ naslednjo resolucijo:

»Zbrani na protestnem zborovanju masovnih organizacij v Sevnici, najostreje obsojamo sramotno postopanje češkoslovaških oblasti napram našim državljanom v ČSR,

zlasti pa proti gnusnemu umoru Dimitrija Dimitrijeviča in ostalih žrtev terorja informbirojevskega nasilja proti naši socialistični državi in njenim zavednim državljanom.

Pridružujemo se protestom vseh naših delovnih ljudi in demokratične javnosti sveta ter odločno zahtevamo, da se enkrat za vselej naredi konec takim nasilstvom in mučenju naših državljanov v ČSR.

Da, ničesar nočemo od njih, zase in našo demovino pa hočemo svobodo, da bomo lahko v miru gradili socializem ter srečnejšo, bogatejšo in kulturnejšo bodočnost v socialistični domovini FLRJ.

Mi, državljani Titove socialistične Jugoslavije, bomo z delom za čimprejšnjo izpolnitev petletnega plana, dokazali vsemu svetu in tudi informbirojevskim klevetnikom, lažnivcem in fašističnim morilcem, da hočemo biti pravi poborniki internacionalizma in tesno ob strani našega državnega in partijskega vodstva, ki se bori za enakopravnost med narodi ter za socialistične odnose med državami. Pri nas doma pa bomo širili socialistični demokratizem in vabimo še tiste naše redke ljudi, ki stoje ob strani ter nasedajo reakciji in informbirojevski propagandi, da se vključijo v borbo za izgradnjo socializma, da vztrajno pomagamo z delom izpolnjevati vse obveznosti, ki jih je na gospodarskem področju prevzela naša država, ter da smo enotni! Pod Titovim vodstvom bomo dosegli zmagi!

Delo, uspehi in težave gozdnega gospodarstva Brežice

Po izvršeni reorganizaciji v resoru gozdarstva in lesne industrije se je s 1. januarjem 1950. osnovalo Gozdno gospodarstvo Brežice kot popolnoma novo državno podjetje z glavno dejavnostjo: vzgoja in varstvo gozdov.

Gozdno gospodarstvo Brežice upravlja v zasavskem bazenu vse državne gozdove, vključno tudi gozdove, ki so bili na podlagi Zakona o agrarni reformi ter Zakona o nacionalizaciji razlašeni in priključeni drž. sektorju.

Področje Gozdnega gospodarstva zajema ves krški okraj, deloma pa sega tudi v okraje Novo mesto, Trebnje, Trbovlje in Celje. Skupna površina, ki se sestoji iz deloma strnjjenih, deloma raztresenih kompleksov, znaša 15.694 ha, od tega je čistih gozdov 15.523 ha, ostala površina pa so travniki, pašniki in nerodovitni svet.

Zaradi olajšave upravljanja velikanskega področja so na terenu organizirane 4 gozdne uprave in sicer: v Kostanjevici, v Brežicah, v Sevnici in na Planini nad Sevnico.

Te uprave pod vodstvom Gozdn. gospodarstva in po njegovih navodilih upravljajo področne gozdove in vršijo prevažno nalogo vzgoje in varstva gozdov.

Ker je važnost obstoja gozdov velika, saj gozdovi s svojim virom dohodkov v narodnem gospodarstvu ne predstavljajo samo važnega gospodarskega činitelja, temveč uravnavajo v državi tudi klimatične razmere ter prispevajo velik delež s svojimi blagodejnimi lastnostmi splošnim sanitarnim prikljam v državi in jih vsled tega lahko na splošno ocenimo kot pravi vir ljudskega blagostanja, — tedaj nam mora biti jasno, kako velikega pomena in kako vzvišena je naloga vzgajanja in varstva gozdov, katero nalogo so si zadala Gozdna gospodarstva v celih državah.

Konkretno delo Gozdnega gospodarstva Brežice se sestoji v naslednjem:

1. da na svojem področju vodi in uravnava izkoriščanje gozdov, ki ga zahteva izvedba petletnega plana, na način, da samo določa, kako, kje in koliko se sme sekati.
2. da se sproti pogozdujejo nastale poseke in goličave ter z naknadnim pogozdovanjem izpopolnjujejo že obstoječi gozdni nasadi.
3. da skrbi za potrebne in zdrave za lastno področje in event. tudi za ostala področ-

ja ter s tem v zvezi vzdržuje gozdne drevesnice.

4. da pravilno neguje in varuje svoje gozdne nasade in mlade sestoje, jih pravočasno čisti, trebi in redči.

5. da proizvaja drobne gozdne sortimente v lastni režiiji, čijih produkcija zahteva posebno oprezen postopek z oziroma na nego in varstvo gozdov.

6. da se bori proti vsem gozdnim škodljivcem organske in anorganske prirode in jih uničuje.

7. da stavlja predloge za proglašanje hudoourniških in varovalnih področij ter

8. da ureja in uredi gozdni kataster za svoje področje.

Gozdno gospodarstvo Brežice se je vseh navedenih nalog takoj lotilo. Predvsem je v letošnji pomladi obnovilo in povečalo vseh 14 gozdnih drevesnic s površino 16370 m², temeljito obdelalo vse razpoložljive gredice in posejalo 929 kg semena listavcev in 10 kg semena iglavcev. V teh drevesnicah ima pa že sedaj pripravljenih 216.000 sadik za prihodnje pogozdovanje.

Druge važno delo je bilo pogozdovanje v letošnji pomladi. Na novo pogozdenih je bilo 31 ha starih sečenj in goličav ter spopolnitveno pogozdenih 71 ha nasadov. V to svrhu je Gozdno gospodarstvo porabilo 252.000 sadik, poleg tega pa je bilo posejanega v sečinah 50 kg igličastega semenja in 535 kg težkega semenja listavcev.

Za pogozdovna dela nam je v splošnem primanjkovalo delovne sile. Ob tej priliki je hvalevredno omeniti, da so se pozivu Gozdnega gospodarstva odzvale mnoge množične organizacije in prisločile pri pogozdovanju na pomoč. Tako so se v častnem številu odzvale naslednje množične organizacije: AFŽ, LMS, ZB, šolska mladina, učitelji in profesorji ter NM in Lovski družine in s prostovoljnim delom posadile 25.620 sadik ter posejale 80 kg raznega semenja. To delo je bilo izvršeno v 3530 prostovoljnih urah. Žal pa moramo omeniti, da smo pogrešali pri pogozdovni akciji OF in ZB iz Brežic in to vzlic danemu zagotovitvi.

Tretje važno delo, ki se je izvajalo že od začetka letošnjega leta ter se še vedno izvaja, je čiščenje nasadov. Do danes je Gozdno gospodarstvo prečistilo že nad 200 hektarov raznih nasadov. Če se upošteva,

da so rastišča na Dolenjskem in Sp. Štajerskem mnogo ugodnejša od rastišč v ostalih predelih LRS in da ugodnost rastišč razvija bujnejšo floro, ki daje razmaha zlasti raznemu plevelu in maloverdnim vrstam lesa, tedaj se dosedanj uspeh prečiščenja gozdnih nasadov lahko čisto drugače oceni. Delo čiščenja bo Gozdno gospodarstvo nadaljevalo do popolne izpolnitve obsežnega tozadevnega plana, dasiravno ima s pomanjkanjem delovne sile in z naravo samo mnogo težav in ovir.

Četrto važno delo je odkazovanje dreves za planski posek leta 1951. To delo se je pričelo sedaj izvajati z vso odločnostjo in bo pred zastavljenim rokom končano.

Peto, po svoji značilnosti prevažno delo, ki se izvaja na terenu, je borba proti gozdnim škodljivcem. Na stotine lovnih dreves, ki podrti čakajo, da ujamejo nevarnega smrekovega lubadarja, bo prihodnje dni očiščeno in zalega lubadarja uničena. Gozdnemu gospodarstvu se je posrečilo do sedaj skoraj popolnoma zaježiti nevarnost širjenja lubadarja, enako, kakor se je pred časom posrečilo uničiti hrastovega sprevednika (Cnetecampa processionea) in hrastovega gobarja (Limantria dispar) v gozdovih Krakovo, da o teh škodljivcih ni več nobenega sledu.

Poleg navedenih del pa stoji pred Gozdnim gospodarstvom v ospredju eno najvažnejših del, to je inventarizacija gozdov, ki se bo začela po nalogu Ministrstva za gozdarstvo LRS sedaj izvajati na celnem področju. Naloga inventarizacije gozdov je, da se dožene dejansko še obstoječo zalogo lesa in da se na podlagi tega sestavi nove gospodarske osnove za posamezne komplekse gozdov. V cilju trajnega in racionalnega gospodarjenja z gozdovi bo ta elaborat velike in odločilne važnosti.

Jasno pa je, da se mora Gozdno gospodarstvo Brežice kot novo in mlado podjetje boriti z raznimi težavami. Nekaj takih težav (pomanjkanje delovne sile, raztresenost področja, bujnost gozdnega plevela itd.) smo že omenili. Poleg ostalih težav pa moramo poudariti eno najtežjih, to je, pomanjkanje strokovnega kadra na terenu. Ker so logarji temeljni strok. organi, morajo biti poleg vestnosti in pridnosti vsestransko strokovno dobro podkovani, da bodo kos velikim nalogam, ki stojijo pred nami. In takih logarjev nam občutno primanjkuje. Bilo bi morda prav, da bi se pri vsakem Gozdnem gospodarstvu v ta namen organizirali kratkotrajni strok. tečaji za obstoječi logarski kader, kjer bi isti pridobil izpopolnitve v teoretičnem in praktičnem strokovnem znanju.

Prva krška gozdna brigada „Janez Hribar“ je udarna

Brigadirji prve krške gozdne brigade »Janeza Hribarja«, ki so delali v Podstenicah, so doživeli svoj veliki dan! Izmed vseh treh krških brigad je bila prva brigada najboljša, postala je udarna brigada. Takoj ob začetku akcije so brigadirji v svoji resoluciji okrajnemu komitetu obljubili, da bodo svojo nalogo častno izpolnili in so svojo obljubo tudi držali.

Lepo se je smejalo sonce zagorelim brigadirjem, ki so zbrani na zboru prejeli prehodno zastavico. Ponos jim je žarel iz oči.

Brigada je plan sečne izpolnila tako, da ga je preokračila za 4%! Po planu bi morali posekati in pripraviti 7875 kubikov lesa, pripravili pa so ga 8160 kubikov! Da, marsikrat je bilo treba zavijati sekiro, bolele so roke od žaganja, pa šlo je za našo stvar! Zavedali so se brigadirji važnosti svojega dela, zato jih roke niso bolele. Vsak udarec s sekro se je poznal pri velikanski stavbi naše socialistične graditve.

Zaradi svojih uspehov je bila brigada proglašena za udarno. Slovesnosti se je udeležil tudi minister vlade LRS tov. Janez Hribar. Mislimo, da je bil tudi on vesel, da brigada, ki nosi njegovo ime, dobi ta častni naslov »Udarna brigada«. V svojem nagovoru je orisal tov. minister pomen tega dneva in brigadirji pa so sklenili da gredo drugo leto spet v naše gozdove pomagat graditi naše gospodarstvo. Doma je šlo zaradi tega delo vseeno naprej. Da je bilo po sprejetju zastavice in častnega naslova tudi precej veselja v taborišču, to se razume.

Življenje v naših brigadah je zadovoljivo. Študij, čitanje časopisov, razgovori, vse se vrsti drugo za drugim. Brigadirji so s hrano zadovoljni, ni jim sile. Utrjuje se pravo tovarništvo, težko bodo pozneje pozabili na te dneve v kočevskih hostah. Člani okrajnega komiteta in odbora Fronte jih pogosto obiskujejo, da se z njimi pogovorijo in brigadirji jih radi vidijo v svojih barakah. In vsak, ki se z obiska vrne v Krško, prinese s seboj lepe vtise o naših delovnih ljudeh.

Druga Krška brigada tudi ni mnogo zaostajala za prvo brigado. Druga krška brigada je pohvaljena, svojo nalogo je zadovoljivo izvršila.

Tretja brigada pa iz dneva v dan vodi bitko za les in za prvima dvema nočema niti za las zaostajata.

Krške brigade so letos ene izmed najboljših brigad, ponosni smo lahko na naše frontovce, kovače v delavnici boljše življenja!

Iz življenja in dela delovnega kolektiva v sevniški Kopitarni

V sevniški Kopitarni se dobro zavedajo, da je za izgradnjo socializma predvsem nujno potrebno, da izpolnimo naš petletni plan. S to zavestjo si je delovni kolektiv v prvem četrtletju priboril prehodno zastavico lesne industrije, plan je izpolnil s 105%.

Delo je dobro organizirano. Veliko požrtvovalnost kažejo s tem da prostovoljno udarniško delajo pri izvrševanju svojih nalog. Samo pri polnjenju in izpraznjevanju sušilnic so opravili 1295 udarniških ur. Tekmujejo vsi, tudi uslužbenici. Organizirali so brigado, ki je stalno v pripravljenosti da prisloči na pomoč tja kjer je potreba največja. Ta brigada je delala skoro vsako noč pri razkladanju lesa, poleg svojega rednega dela. Tovariš Veber si je na ta način pridobil častni naslov udarnika, pa tudi drugi ne zaostajajo za njim. Tovariš Pečar in drugi brigadirji so vedno na mestu kadar je treba. Pri razkladanju lesa je bilo opravljenih 1840 prostovoljnih ur. Če seštejemo vse udarniške storitve do 1. junija v tem letu, dobimo lepo številko, da so člani delovnega kolektiva Kopitarne žrtvovali skupno 5970 udarniških ur! 30 delavcev bi v 25 dnevih moralo opravljati to delo, ki so ga zavedni delavci prostovoljno storili. Pomagati prihajajo tudi drugi zavedni ljudje iz Sevnice. Predsednik KLO-ja tov. Vrtovšek, tov. Hvatov in član OLO tov. Dolinšek Mirko so vedno prvi kadar je treba dati vzpodbudo drugim. Vsi ostali frontovci bi si jih lahko vzeli za vzgled. Tudi tečajniki partijskega tečaja so pomagali, celo zavedni železničarji so se jim pridružili.

Podjetje ima svojo lastno ekonomijo, ki je lepo urejena. Skrbi za dodatno preskrbo, pomagajo pa tudi tam naši neutrudljivi udarniki. Hrana v menzi je dobra, ni pritožb, tu pa tam se najde kak nergač. Ing. Savič iz Jugotantina je že eden izmed takih. Mi vemo, da mesa primanjkuje on pa tega noče razumeti. Ko mu je strežnica prinesla makarone s solato, jo je nahlulil, da tako hrano naj žrejo psi, on je ne bo! Pač lepo ponašanje za takega človeka, med tem ko naš delovni človek dela noč in dan in razume naše prehranske težave.

Mladinski aktiv šteje 72 članov, pa ne delajo vsi kakor bi bilo potrebno in prav. Le 20% članov je aktivnih, drugi pa so pasivni, tako da jih že celo odrasli delavci ogovarjajo in kritizirajo. Nujno je, da bi mladina malo bolj prišla za delo in uredila svoje organizacijsko življenje, ter da bi se vsi vključili v vrsto delovnih mladincev.

Udarnike so ponovno proglasili 10. junija. Tovariš Kos je proglašen za udarnika že osmič, ima pa tudi pogoje da dobi naslov racionalizatorja. Med udarniki imajo tudi 72 letnega starčka, ki kljub visoki starosti še vedno dela. Tov. Ledenik Rudi torej

Kako poteka borba proti koloradskemu hrošču

Masovni pregledi po okraju so pokazali, da je bila naša skrb opravičena. Odkrili smo nove okužbe, ki so ponekod kar resnega značaja. Iz tega sledi, da je bila naša razlaga v zadnjih dveh številkih »Našega dela« popolnoma na mestu. Treba je podvojiti pozornost, koloradski hrošč nikakor ni uničen. Lanski uspehi nas ne smejo uspraviti.

Vsakodnevni pregledi, predvsem pa nedeljski masovni pregledi morajo biti še bolj organizirani. Dobiti morajo res masovno obliko, zajeti morajo vsako vas, vsak košček s krompirjem obsejane njive, zaktivizirati morajo slehernega človeka!

Ne smemo samo govoriti in prepričevati, takoj se je treba s podvojeno voljo in pozornostjo lotiti tega važnega opravka. Koloradskega hrošča moramo zatreti.

Novo žarišče okužb smo odkrili v Krškem za mestnim stadionom. Prvi dan so našli dva hrošča, naslednji dan so se odkrile okužbe še na devetih njivah. Po večini so to stare okužbe, ličinke so bile stare že nekaj tednov, dana je možnost, da se jih je nekaj že

vkljub svoji visoki starosti pojmuje današnje potrebe. V zadnjem letu ni zaostal niti enkrat in kljub temu, da bi bil včasih potreben zdravljenja, ni šel niti enkrat k zdravniku, med tem ko nekateri nezavedni drug drugemu kljuko iz rok pulijo v zdravniški ambulanti. **Tov. Ledenik, 72 letni starček je bil že šestič proglašen za udarnika!** Mi bi predlagali upravi podjetja, da to dejstvo sporoči našemu partijskemu in državnemu vodstvu, to je vsekakor eden izmed zelo redkih takih primerov v vsej državi! Tovariš Goričan Anton in njegova žena Pepca sta tudi že večkratna udarnika in tudi tovariš Zeme Miha ne zaostaja za drugimi.

S takim delom odgovarja delovni kolektiv Kopitarne našim klevetnikom in gre vztrajno naprej še večjim uspehom naproti.

zabubilo v zemlji! Odkritje takih okužb nam pojasnjuje, da se ljudje in tudi KLO še vedno premalo zavedajo svoje odgovornosti v pogledu zatiranja koloradskega hrošča. Vsak posameznik je dolžan vsaj enkrat tedensko pregledati krompirjeve nasade in vsako najdeno okužbo takoj prijaviti. Odkritje take okužbe kakor je v Krškem, dokazuje, da so ličinke bile stare najmanj 4 do 6 tednov, to pa zopet pojasnjuje, da lastniki krompirišč niso vestno ali pa jih sploh niso pregledali. Če pa upoštevamo, da so bili v okraju že štirje masovni pregledi, potem pa lahko trdimo, da so bili na področju MLO Krško skrajno malomarno izvedeni.

Še je več primerov, da ljudje ne vzamejo zatiranja koloradskega hrošča za resno zadevo. Tovariš Strašek Karl iz Zakota, Kukurica Marija iz Črnca in Osvaldič Mirko iz Trnja (vsi so iz KLO Brežice-okolica) nočejo dnevno pregledovati krompirišč. Ali jih KLO Brežice-okolica ne vidi? Ali ne pozna kazenskih določb uredbe o zatiranju tega škodljivca? Ali se ne zavedajo vsi taki malomarneži, da če ne bomo hrošča

Kako smo zbirali prispevke za počitniške kolonije

Osvobodilna fronta organizira tudi letos v sporazumu z ministrstvom za socialno skrbstvo počitniške kolonije, kjer bodo našli siromašni in bolehní otroci svoj dom oddiha za nekaj tednov. To pomeni veliko skrb naše oblasti za otroke. Naši delovni ljudje širom naše domovine razumejo to skrb in po svojih možnostih pomagajo s prispevki za te otroške počitniške kolonije.

V krškem okraju smo tudi začeli s to akcijo. Kakor po navadi, se je tudi ob akciji izkazalo: kjer dela Fronta, tam je akcija dobro uspela!

Najbolje so se izkazali v Sevnici. Zbrali so častno vsoto 26.000 dinarjev, kar je v primeri z drugimi, morda celo boljše situiranimi kraji v našem okraju na vsak način velik uspeh. Frontni organizaciji v Sevnici gre za to delo vse priznanje!

Na Senovem so zbrali 22.000 din, v Brežicah 6.000 din, v Rajhenburgu nekaj nad 5.000 din, v Čatežu 2.000 din, na Studencu skoro 2.000 din. Po drugih krajih pa so bili bolj skromni. Veliko pa jih je, ki menda sploh niso ničesar storili. Na take gledajo naši bolehní otroci z vprašujočimi očmi: ali nimate za nas nobenega čuta, ali nimate nič srca?

Zbirka se še nadaljuje. Kdo bo prvi?

temeljito preganjali, če ga ne bomo zatrli, dajemo s tem možnost, da v Sloveniji po petih letih krompirja več ne bi bilo? Seveda zadeva sedaj še ni tako resna, ker se naše ljudstvo po večini zaveda važnosti tega vprašanja ter je naša borba uspešna. Gre samo za to, da bodo pregledi res masovni in temeljiti, ker drugače bo nevarnost rasla iz dneva v dan. Mi pa vemo kaj pomeni krompir za naša prehrano.

S pregledi je treba nadaljevati. Le na tak način bomo enkrat doživeli dan, ko bo poslednji koloradski hrošč v našem okraju uničen in bomo rešeni velike nevarnosti

Ljudska inšpekcija odkriva špekulante

Že dostikrat smo po časopisih brali, kako ljudska inšpekcija odkriva razne nepravilnosti na terenu in jih tam, kjer se člani ljudske inšpekcije v polni meri zavedajo svoje dolžnosti, tudi odpravljajo. Z dobro kontrolo in z dajanjem pozitivnih predlogov se da preprečiti ali odpraviti mnogo velikih napak, predvsem pa mnogo škodljivega delovanja posameznikov ali pa posameznih upravnih ustanov, ki tu in tam pod bremenom birokratizma zavirajo, da posamezniki ne pridejo do vseh zakonitih pravic.

Tudi v našem okraju ljudska inšpekcija ne počiva. Da se posamezne grupe ljudske inšpekcije zanimajo za delo, kaže primer grupe LI (ljudska inšpekcija) na Bučki. Ta grupa ima dnevni pregled nad tem kako potekajo odkupi, kaj je z zaostanki, kdo prejema živilske nakaznice, kako napreduje delo po setvenem planu, koliko površin zemlje je kdo zatajil, kako napreduje delo v obdelovalni zadrugi itd. Pri tem pa ta grupa nikakor ne pozablja, da spada v njen delokrog tudi odkrivanje raznih špekulantov, ki s svojim škodljivim delom zavirajo naš napredek.

Pri kmetu Selak Francu so našli skrite 107 mernikov pšenice in okrog 100 kg masti. Da bi se izognil obvezni oddaji, je Selak leta 1949 vstopil v obdelovalno zadrugo. Tam pa ni prida pripomogel do napredka ter je imel vse prej kot pravičen odnos do drugih zadrugnikov. Čeprav je imel skritega toliko žita, pa se ni sramoval na KLO zaprositi za živilsko nakaznico. Njegova žena pa je okrog drugih ljudi celo prosila za žito, češ da so ji pšenico pobrali in pojedli drugi zadrugniki. Poleg pšenice je LI odkrila

še nekaj sto kilogramov ajde, ki pa je bila že pokvarjena. Pregledali so tudi spiske na podlagi katerih je bil Selak obremenjevan za obvezno oddajo, pa so ugotovili, da so mu oddajo predpisovali samo za 4,18 ha obdelovalne zemlje, v resnici je pa ima 7,35 ha! Na ta način je hotel ta vaški špekulant goljufati naše delovne ljudi. Imel je velike zaloge žita, pa je hotel odžreti tako potrebna živila delovnemu človeku po tovarnah. Grupa LI mu je to preprečila, ljudska oblast pa bo s špekulantom že znala obračunati.

Delo grup LI je treba poživeti. Nekatere sploh še niso pokazale niti majhne dejavnosti, predvsem velja to za grupe po sindikalni liniji. Seveda morajo biti take grupe inšpekcije objektivne, ne tako kakor se je to zgodilo na Senovem, kjer so ugledni in vodilni funkcionarji sindikalne podružnice rudarjev sami trosili popolnoma zlagane govorice o rudarski preskrbi in o uslužbencih (n. pr. tovariš Vidmar, tajnik KSS), pa je mogla potem inšpekcija na podlagi pregleda samo ugotoviti, da je ta funkcionar sindikata navaden lažnik, ki z zlaganimi vestmi zavaja naše delovno ljudstvo ter spravlja upravni odbor sindikata samo v slabo luč.

S pravičnim delom bodo grupe LI opravile veliko nalogo. Slediti je treba zgledu grup LI na Bučki, v Cerkljah, v Boštanju, na Raki in v Starem gradu, ki aktivno delajo in se njihovo delo na terenu tudi pozna. Fronte in sindikalne organizacije pa morajo posvečati delu grup LI več pozornosti kakor pa so jo dosedaj.

Volimo nove odbore AFŽ

Na II. Kongresu žena Jugoslavije smo sprejele statut, ki predvideva vsaki dve leti volitve odborov osnovnih organizacij AFŽ. Letos poteka doba dveh let od zadnjih volitev, zato bomo v našem okraju volile nove odborne v času od 18. do 25. junija.

Vso skrb moramo posvetiti izbiri kandidatke za osnovne odbore AFŽ. Naloge, katere izvršuje organizacija AFŽ, nikakor niso majhne. Pomoč ljudskim odborom, pomoč frontnim organizacijam, ter velika skrb za mater in otroka, vse to zahteva zavedne, skrbne in delovne žene. Velike so gospodarske naloge, ki jih pomaga vršiti AFŽ, zato je potrebno, da v nove odbore predlagamo žene iz vseh slojev našega prebivalstva. Predlagale bomo kmetice, srednje in male, katere danes v veliki meri pomagajo pri prehrani in izvršitvi kmetijskega plana; predlagale bomo zadrugnice, katere uvajajo nov način obdelave zemlje in kmetijskega gospodarstva; predlagale bomo delavke, ki skrbijo za dvig naše industrije; predlagale bomo matere in učiteljice, ki skrbijo za vzgojo naših otrok, predlagale bomo vse delovne žene, ki kakorkoli pomagajo pri zgraditvi naše domovine in ljudske oblasti. Članice ljudskih in frontnih odborov bodo v nov odbor AFŽ-a prinesle pravila navodila za delo, članice Komunistične partije pa ves tisti osnovni čut zavesti in odgovornosti, ki vodi naše množične organizacije v borbi za čimprejšnjo izvršitev petletke.

V odborih bomo pustili vse tiste dobre odborne, ki so z delom dokazale, da hočejo boljše bodočnost našim otrokom. Nikakor ne smemo dovoliti, da bi te delovne žene izpadle iz novih odborov. Ogibati se moramo vsakega sektašva ter na najbolj demokratičen način postaviti kandidatne liste odborov naše najbolj široke množične organizacije.

Volilno pravico imajo vse žene, ki so vpisane v volilni imenik ljudskih odborov. Vaše odbore AFŽ bomo volile povsod tam, kjer obstajajo frontni odbori, pa tudi v tistih manjših vaseh, kjer žene čutijo potrebo po svoji lastni organizaciji.

Dolžnost vseh osnovnih partijskih organizacij in frontnih odborov je, nuditi AFŽ-u vso pomoč pri tej veliki nalogi. Potrebno je zainteresirati za volitve vse žene, t. j. vse volivne upravičenke, ki se morajo volitev na vsak način udeležiti.

Za volilni sestanek bodo organizacije AFŽ pripravile povsod dobra zdravstvena, poučna ali vzgojna predavanja, nakar bomo z dviganjem rok javno volile predsednico, sekretarko in odborne novih odborov ter delegatke za okrajno volilno konferenco. Pripraviti je treba volilne spiske po odborih OF, da bomo lahko ugotovile procent udeležbe. Kandidatne liste je treba predložiti okrajnemu odboru AFŽ v potrditev.

Ves volilni material kakor tudi potrebna navodila za volitve, so posamezni odbori že prejeli. Za pojasnila se obrnite na sektorske

voditeljice, ozir. članice Izvršnega odbora, ki odgovarjajo za poedine sektorje, ali pa na okrajni odbor AFŽ.

Naše volitve bomo najbolj počastile z delom, zato nadaljujmo s tekmovanjem, ki naj postane oblika socialističnega dela.

Videle smo Titov rojstni dom

V lepem sončnem jutru se nas je 30. AFŽ-jevk iz Kostanjevice s tovornim avtom podalo na pot, da si ogledamo državno posestvo v Stari vasi na Bizelskem, obično bizelske žene in si potem v nekaj kilometrov oddaljeni vasi Kumrovcu ogledamo Titov rojstni kraj.

Dobra volja nas je spremljala že kar od 5. ure zjutraj, ko smo čakale avto. Zavedale smo se, da je ta današnji izlet nekaka nagrada in pohvala za vse tiste prostovoljne delovne ure, ki smo jih vložile v izvajanje gospodarskih, socialnih, kulturnih in drugih nalog tekom celega leta. Počasne in srečne smo se počutile, ter se niti jezile nismo, čeprav se je šofer Jura zakasnil kar za celo uro.

Po kaj hitri polurni vožnji se je avto ustavil sredi Dobrave, kjer smo si ogledale spomenik naših padlih borcev, nakar smo zdrveli proti Bizelskem. Pesem in vihrajoča zastava sta oznanjali mimoidočim, da se AFŽ pelje na izlet.

Na ekonomiji v Stari vasi smo videle marsikaj, kar nam bo lahko koristilo pri našem nadaljnjem delu. Obširno, čeprav zelo razkosano posestvo lahko pokaže že dokaj uspehov. Nova kurnica, s preko 300 kokošmi, za sedaj še raznih pasem, se bo do jeseni razvila v lepo kokošjo družino »leg-hornik«, ki so znane kot najboljše jajčarice. Vrt, v katerega toplih gredah rastejo sadike za celo obotsko dolino, je lepo obdelan. Zraven dozidavajo svinjake po najnovejših načelih moderne svinjereje. Njih bodoče prebivalce, težke plemenske svinje in mladice smo videle na 1 km oddaljenem, bivšem Sotlerjevem posestvu. Tam je tudi goveji hlev in visok okrogel silos za zeleno krmo za 60 glav živine, 20 najlepših plemenskih telic se v ograji, vedno na prostem privaja na planinsko pašo. Nov čebelnjak za 300 panjev kraljuje na hribčku nad krasnimi nasadi povrtnine, paradižnika, paprike, krompirja ter bujno zelenimi posevki ozimnega ječmena, pšenice in ovska, ki bo izgleda potolkel svoj lanskeletni hektarski donos 27 stot. na ha. Tov. upravnik Podgoršek

Obvestilo naročnikom

Uprava »Našega dela« ponovno prosi vse naročnike, da poravnajo naročnino. Apeliramo na zavest vsakega bralca in pričakujemo, da ta naš poziv ne bo ostal glas vpijočega v puščavi. Upravi bi bilo neljubo če

Tehnična zaščita dela naj nam bo važna stvar

Naša socialistična zakonodaja je med drugimi ukrepi, ki varujejo delovnega človeka, predvidela tudi ukrepe za zaščito dela v naših podjetjih in povsod tam, kjer delajo delovni ljudje na izvršitvi planskih nalog v našem gospodarstvu. Zato v proizvodnji na zaščito dela nikakor ne smemo pozabljati. Delavec stavlja v nevarnost svoje zdravje, celo svoje lastno življenje, sebe samega. Ljudska oblast mu njegovo varnost štiti in je zaradi tega postavila pred vse delodajalce nalogo, da to varnost delavca na vsak način zadovoljivo zaščitijo. Za nas pomeni vsak delovni človek v borbi za naš plan veliko, treba mu je posvečati kar največ pozornosti in skrbeti za njegovo varnost.

Kako je v tem pogledu po našem okraju?

Nekatera naša podjetja polagajo na zaščito dela vse premalo pažnje. Po večini je upravnih podjetij zaščita dela vedno poslednja skrb. Pri planiranju investicijskih kreditov se taki krediti skoro povsod prezrejo. Take uprave podjetij so moralno odgovorne za vse eventualne nesreče, ki bi nastale zaradi tega, ker se za zaščito dela premalo brigajo. Uprava Kopitarne v Sevnici izgleda, da še ni opazila, da ima odvajalnik za prah privezan z motvozom na stroj. Žena je v tem podjetju zaposlenih okoli 60%, pa jim tudi ne nudijo tega kar bi jim lahko nudili. Nimajo svoje kopalnice in tudi ne posebne sanitarne sobe. Rezultat tega pa je, da ima Kopitarna 8,74% bolniških izostankov. Dejstvo, nad katerim se bo lahko tov. direktor zamislil.

V Jugotaninu imajo 6,57% bolniških izostankov. Tudi tam bi se dalo s pravilno organizacijo zaščite dela marsikaj popraviti. Treba bo izboljšati delovne pogoje. Ustanovitve obratne ambulante, ki se je zavlačevala eno leto, je v Sevnici nujna potreba. Dani so bili že zdavnaj vsi pogoji, prostori v Rejevi vili so bili na razpolago, pripravljena so bila obratna sredstva in osobe. Zadeva se je zavlačevala zaradi nerazumevanja direktorja Jugotanin, ki je

nasprotoval ureditvi ambulante v Rejevi vili in je zato iskal vseh mogočih dokazov. Končno je večina delavstva le zmagala in je direktor Jugotanina moral uvideti, da nima prav. Delavci v Sevnici bodo v bližnjih dneh imeli svojo ambulanto.

V Celulozi na Vidmu je direktor Dimnik odpustil delavca brez odpovedi zaradi tega, ker se je sprl z njim. Tak postopek je bil nepravilen. Za tak prekršek bi bilo treba dati delavca disciplinskemu sodišču, ne ga pa na tak način odpustiti. Tako so delali včasih kapitalistični direktorji, ki jih pod ljudsko oblastjo ne more več biti. Take nepravilnosti škodujejo razvoju delovne morale in discipline, treba jih je grajati, treba jih je na vsakem koraku odstranjevati.

In grajali bomo naprej ravno iz razloga, ker hočemo s konstruktivno kritiko take napake odpravljati ter našemu delovnemu človeku pokazati, da ljudska oblast skrbi za njega v vseh ozirih. Potrebno je pa na drugi strani, da delavec potom svoje sindikalne organizacije sam pomaga take napake omejevati. Sodelovati je treba z dinanjem in življenjem podjetja, opozarjati na nepravilnosti ter jih z dobro voljo premečevati. Delavski sveti, ki so bili po podjetjih ustanovljeni, igrajo v tem pogledu velikansko vlogo.

Na Velikem kamnu delavci niso prejeli dodatka na stalnost, pa so se na upravi podjetja izgovarjali, da ne vedo za Uradni list iz katerega bi se lahko prepričali da so delavci na dodatek upravičeni. Izgovor je seveda jalov, lep in dober pa je, čeprav bi ga pes na repu prinesel.

V Pišecah so za udarnico proglasili uslužbenko-blašajničarko, ki je presegala normo za 50%! Težko verjamemo, da tega naslova kdo drugi ni prej zaslužil!

V sodelovanju z vsemi poklicnimi organizacijami in ustanovami je treba torej poskrbeti za to, da se bodo take napake čimprej popravile, a skrb za pravilno sprovedbo ukrepov za zaščito dela pa naj bo naloga vseh članov delovnih kolektivov.

Tako se pa nismo zmenili

Žene v Cerkljah so za proslavo Tedna matere in otroka sklicale 4. junija masovni sestanek AFŽ, na katerem so imele namen pogovoriti se o volitvah v odbore AFŽ, na koncu pa so hotele prirediti čajanko v čast materam. Tri tedne so se pripravljale na ta dan ter so ga hotele dostojno praznovati.

No, doživele so veliko razočaranje. Okrog 250 žena se je zbralo, hotele so v dvorano, toda jo! Dvorana je bila obljubljena igralški skupini iz Dobove. Igrali naj bi »Turške kumare«. Žene so se upravičeno protivile proti temu, da bi jim odvzeli dvorano v zadrugnem domu, igralci pa so trdovratno vztrajali na tem, da hočejo igrati, ker da jim je dvorano obljubil tov. predsednik. Ker niso dobili ključa, so skozi okna vdrli v dvorano. Pač kulturno početje kulturnega društva! Z zastopnico organizacije AFŽ so se prepirali, jo suravo zasramovali ter ji celo grozili z okrajnim komitetom KPS! Bili pa so igralci en dan prej obveščeni, da dvorane ob tretji uri popoldne ne bodo mogli dobiti, ker je oddana, pač pa da lahko nastopijo z igro (ki poleg vsega nima nobenega vzgojnega pomena) šele ob sedmih zvečer.

Med tem, ko so igralci igrali »Kumare«, so žene stale na soncu in so poslušale predavanje, čajanka pa je seveda morala odpasti, ker ni bilo prostora.

Če bi imeli tovariši iz Dobove vsaj trohico razumevanja, bi kaj takega ne počeli. Sram jih je lahko!

KINO SEVNICA PREDVAJA

- 17. in 18. junija
Bruca v Oxfordu (ameriški)
- 21. in 23. junija
Najdenček (sovjetski)
- 24. in 25. junija
Zgodba o tvornici (jugoslovanski)
- 28. in 29. junija
Jane Eyre (ameriški)

KINO KRŠKO PREDVAJA

- 17. in 18. junija
Jane Eyre (ameriški)
- 21. in 22. junija
Petnajstletni kapetan (sovjetski)
- 24. in 25. junija
Rudnik »Jutranja zarja« (nemški)
- 28. in 29. junija
Barba Žvane (jugoslovanski)

bi morala list nerednemu plačniku ustaviti a plačilo poiskati po drugih poteh. Zato pričakujemo, da bo do 1. julija poravnana vsa zaostala naročnina!

Vzreja plemenjakov

Po novi Uredbi o obvezni oddaji živine so letos zadolžena vsa kmečka gospodarstva, da morajo oddati predpisano količino živine, torej tudi ona gospodarstva od 0 do 2 ha obdelovalne zemlje, če rede živino. Zaradi zadolžitve najnižjih velikostnih skupin prihaja na odkup mnogo za plemo sposobnih telet, telic in juncev, ki se jih po zvezni odredbi ne sme klati.

Tako plemensko živino odkupno podjetje drži v depojih in jo zamenjuje z vsemi interesi za klavno. Ker pa pogostokrat vse plemenske živine ne more zamenjati za klavno, gre nazadnje tudi ta v zakol.

Da ne bi živina po depojih stradala in da bi se čim manj plemenske živine gonilo na odkup, smo ponovno upeljali plemenske sejme, kjer naj bi kmetje med seboj trgovali plemensko živino po prostih cenah. Večje velikostne skupine kmetov, ki imajo v hlevih jalove krave, telice in stare vole, se teh lahko znebijo z obvezno oddajo. Manjše skupine pa navadno krijejo oddajo za mlado živino, poleg tega pa jim v hlevih še ostaja slabo produktivna živina, katere doslej niso mogli zamenjati. Večji kmetje, ki so svoje hleve že očistili slabo produktivne živine in imajo sedaj več ali manj samo plemensko živino, poleg tega pa obvezno oddajo, imajo na plemenskih sejmih možnost zamenjati plemensko živino za klavno. Skratka, na plemenskih sejmih naj bi se prodajala in kupovala plemenska živina, hkrati pa tudi zamenjavala za klavno, katero bodo pozneje odkupila odkupna podjetja.

Dne 22. maja 1950. je bil prvi plemenski sejem na Vidmu. Na ta sejem sta bila prignana 1 konj in 1 krava, ki je bila sicer lepa in mlada ter dobra molznica, znala pa je tako dobro bosti in brcati, da se ji nikdo ni upal približati. Če bi bili kmetje točno obveščeni o namenu in koristnosti plemenskih sejmov, prav gotovo ta sejem ne bi tako klaverno izpadel.

Rejce bikov in merjascev obveščamo, da se pripravlja nova uredba, po kateri se bodo plemenski biki in merjasci plačevali dva do trikrat dražje kot klavna živina.

Rejci bikov bodo tudi razbremenjeni pri obvezni oddaji živine in sicer za vsakega bika 350 kg, za vsakega merjasca 120 kg, in za vsakega ovna 40 kg. Poleg tega se bo pustila za vzdrževanje plemenjakov tudi gotova količina ovsa in ječmena, ki bo tolikšna, da se bo merjasce in bike lahko pravilno krmilo.

Vsi živinorejci, ki imate rodovniške krave ali dobre mlekarice, ki še niso v rodovniku, privedite njih teleta moškega spola in javite krajevnim ljudskim odborom, da vzrejejo mlade bike, ker se bo tudi za vzrejo mladih bikcev pustila določena količina ovsa.

Kot bodo pogoji za vzrejo bikov zelo ugodni, tako bodo tudi za vzrejo merjascev. Treba je vedeti, da brez dovoljenega števila dobrih bikov in merjascev ne more biti dovolj niti telet niti pujskov. Čim več bikov bomo imeli na izbiro, tem lažje bomo izbirali za plemo najboljše. Pri sedanjem stanju pa so biki s skoki preobremenjeni, zato je tudi treba krave in telice po dva

do trikrat pripuščati, predno postanejo breje. Vrh tega pa smo bili pri licenciranju bikov v mnogih primerih prisiljeni potrditi tudi slabe bike, ker boljših nismo imeli. Držali smo se načela, da je boljši slab bik kot pa nobeden. Teleta od slabega bika ne morejo biti najboljše, če tudi je krava dobra. Vendar pa je boljše slabo tele kot nobeno in krava ostane pri molznosti. Taka tolažba pa je žalostna, če se moramo zadovoljiti s slabimi plemenjaki. Zakaj ne bi vzrejali dobre bike, ki nam bodo z veliko verjetnostjo dobro prenašali svoje dobre lastnosti na potomstvu. Najboljši biki, ki bodo po materini in očetovi liniji imeli znana vsaj dva rodova in mlečnost matere, bodo prišli v Ia, odnosno v Ib oceno. Cena takim 350 do 400 kg težkim bikom bo znašala 15.000 do 20.000 din, poleg tega pa bodo rejci dobili še bone za vrednost klavne cene. Pogoji za vzrejo bikov in merjascev bodo izredno ugodni, zato bi bila škoda, ako se jih rejci ne bi poslužili. Opozarjamo rejce plemenjakov že sedaj na to ugodnost, da bo prihodnje spomlad ob priliki licenciranja plemenjakov prišlo čim več mladih bikov in merjascev na pregled.

Gotovinski plan v našem gospodarstvu

osnovnih planov za planirani čas ter realne presoje dosedanje mesečne izvršitve.

Pri izdatkih nam je posebno važen tok 1, v katerem planiramo izdatke pa plače. Tu pregledamo plansko nalogo podjetja za planirano dobo, odobren dinamični plan delovne sile ter plan fonda plač. Ne smemo spregledati, da planiramo v gotovinskem planu izplačila v neto zneskih ter izdatke za oni mesec, v katerem bomo vršili izplačila, ne glede na čas, v katerem so bile plače zaslužene. V planu fonda plač imamo prikazane plače po prejšnjih predpisih v bruto zneskih, vključno tisti del prispevka za socialno zavarovanje, ki ga je plačalo podjetje samo (20,7%).

To pomeni, da od plana fonda plač odštejemo prvo in drugo razliko in prištejemo otroške doklade, ki niso zajete v plan fonda plač. Na ta način dobimo zneske, ki

jih planiramo po gotovinskem planu za plače.

Glede planiranja ostalih tokov izdatkov smo prejeli detaljna navodila od banke.

Ko sprejemamo gotovinski plan v izvršitev je naša naloga in dolžnost, da dnevno spremljamo, kako dosegamo plan prejemkov. Pri tem moramo vedeti, da ima banka veliko število komitentov ter da je dosega plana odvisna od vsakega posameznega komitenta. Če bo vsak komitent svoj plan prejemkov dosegel, je razumljivo, da bo banka imela dovolj gotovine za izplačila po planu predvidenih izdatkov.

Ob zvišanju planskih nalog zahtevajmo od banke pravočasno zvišanje plana, ker bomo sicer v zadregi, ko dospe čas izplačil.

Komitenti morajo vedeti, da se v primerih, ko nastopi slučaj spremembe planskih nalog, spremeni tudi dinamični plan delovne sile ter s tem v zvezi plan fonda plač in gotovinski plan. V kolikor je dinamični plan delovne sile znižan, moramo takoj v sporazumu z banko znižati plan fonda plač, ker bo sicer banka primorana to storiti sama. V tem primeru smo pa lahko prikrašani, ker povprečna plača ni enaka iz vseh naslovov plana fonda plač, a banka ne more vedeti, iz katerih naslovov se je število oseb zmanjšalo.

V slučaju zvišanih planskih nalog in povečanja dinamičnega plana delovne sile, sestavimo takoj nov finančni plan in nov plan fonda plač ter ga predložimo AOR-ju v odobritev, ker nam sicer ne bo mogoče dvigniti gotovino za naše delavce, ki so plačo zaslužili. Ne smemo pozabiti, da je delavcu težko tolmačiti vzroke raznih planov. Njegova glavna naloga je le, izpolniti svoj delovni plan ter je s tem v zvezi upravičen, da pravočasno prejme svoje plačilo.

Imamo že dovolj izkustva za ugotovitev, da gotovinski plan ni več delo enega uslužbenca v banki. Ker je gotovinski plan ključ vrednosti našega dinarja ter s tem v zvezi mera naše gospodarske moči je razumljivo, da ga mora v detaljih poznati in spremljati v izvršitvi celotna uprava podjetja, v banki vsi uslužbenci, a v okrajnem merilu celoten izvršilni odbor OLO. Le tako bo dosežen pravi namen ter uspeh zagotovljen.

Vinogradniki pozor!

Ko sem v polovici maja hodil po terenu v okraju Krško in opazoval stanje vinogradov in delo vinogradnikov, sem opazil, da nekateri vinogradniki, če tudi stari »specialisti«, kljub strokovnim navodilom v raznih strokovnih listih in revijah, še vedno delajo velike napake. Te napake so v glavnem tri, na katere hočem opozoriti.

1. Baroško brozgo (raztopino modre galice in apna) nekateri vinogradniki napačno pripravljajo. Namesto, da bi vlivali raztopino modre galice v apneni belež, vlivajo apneni belež v raztopino modre galice. Ni to vseeno, kakor, če vlivamo mleko v kavo ali kavo v mleko, ker bo kava v obeh primerih enako dobra ali pa slaba. Pri različnem mešanju galice z apnom nastajajo v raztopini različne kemijske spojine. Pri vlivanju apnenega beleža v raztopino modre galice nastanejo kemijske spojine, ki se naglo vsedajo na dno posode in ki imajo slabo lepljivost na listju, ker so njeni delci mnogo večji kakor če napravimo brozgo pravilno. Taka brozga tudi prej ožge liste, kakor pravilno pripravljena.

Zoper peronosporo uporabljamo 0,75 do 1,50 odstotno raztopino bordoške brozge (0,75 do 1,50 kg modre galice na 100 litrov vode) za 1 odstotno bordoško brozgo vzamemo 1 kg galice in 1 do 1,25 kg gašenega apna, pol kg živega apna. Galico raztopimo v leseni posodi v 50 litrih vode, apno pa v drugi leseni posodi v ostalih 50 litrih vode, nato pa vlijemo raztopino galice v apneni belež. Vsak vinogradnik bi moral imeti beli fenoltaleinov papir, katerega namočiti v pripravljeno bordoško brozgo. Če se papir svetlordeče pobarva, je brozga uporabna, če pa ostane bel, dodamo brozgi še toliko apnenega beleža, da se papir svetlordeče pobarva. Škropivo je treba takoj uporabiti, ker sicer izgubi na učinkovitosti. Učinkovitost in uporabnost brozge po podaljšanju za nekaj dni ako ji dodamo 1 liter mleka takoj med pripravo.

2. Druga napaka, ki sem jo opazil, je v tem, da vinogradniki škropijo le gornjo stran listov. Samo, da je vinograd »plav«, pa so zadovoljni. Tako škropljenje zelo malo zaleže. Okužba po peronospori nastane skoro izključno na spodnji strani listov, a ne na zgornji. Zato peronospora nismo preprečili, če smo škropili samo zgornjo stran listov. Okužba nastane skozi listne reže, katere se nahajajo v največjem številu na spodnji strani listov. Zato moramo škropiti spodnjo stran, ker se tu nahajajo spore peronospore.

3. Tretja napaka, ki jo delajo skoro vsi vinogradniki je, da škropijo trto, kadar ima

jo čas in ne, kadar je potrebno opraviti škropljenje.

V krškem okraju, razen v brežiškem sektorju, je bil zadnji dež 10. maja ponoči. Od 10. maja do 28. maja t. l. ni bilo nobenega dežja, vinogradniki pa kar pridno škropijo vinograde ne glede na to, da je trta zdrava in da ob močnih sončnih dnevih okužba ni mogoča. Ugotovljeno je, da morata biti dana naslednja pogoja, da sploh pride do okužbe:

1. Temperatura mora biti iznad 11° C.
2. Pasti mora najmanj 10 mm dežja.

Od okužbe do izbruha bolezni, (to je tzv. inkubacijska doba) pa ne treja enako časa v vseh mesecih. V inkubacijski dobi moramo vinograd škropiti, sicer se peronospora pojavi tudi na zgornji strani listov. Pri temperaturi 16,5° C traja inkubacijska

Razmišljanje o besedah in dejanjih ali kako je z otroškim igriščem na Senovem

Sneg je še pokrival zemljo, ko smo obiskali Senovo, da na licu mesta pregledamo možnosti za ustanovitev DID-a, otroške restavracije in otroškega igrišča.

Izgledi za DID so nam kaj kmalu skopneli. Razumeli smo objektivne težave, ki jih zaenkrat res ni bilo mogoče kar preko noči premostiti. Upali pa smo vsaj, da nam bo šlo bolje v pogledu otroške restavracije in igrišča. Da na Senovem tega ne bi bilo mogoče urediti, s tako stvarnostjo se nismo mogli strinjati. Če namreč upoštevamo, da so v drugih krajih, kjer imajo mnogo manj možnosti za urejevanje takih vprašanj, igrišča in restavracije že odprli, seveda s sodelovanjem vseh merodajnih oblastvenih faktorjev in pa še več po iniciaciji in požitvalnosti množičnih frontovskih organizacij, potem bi to na Senovem ne moglo biti velikansko vprašanje. Treba bi bilo samo zanimanja in pa malo več podpore.

Stopili smo v stik z vsemi ljudmi, o katerih smo mislili, da nam bodo pri našem prizadevanju nudili pomoč. Na Senovem namreč nikdar ne opraviš vsega pri enem človeku. Ta se izgovarja na »kompetenco« (diši malo po sv. Biokraciji) KLO, drugi pa se izgovarja zopet na upravo rudnika. Okoli tega labirinta se suče vse in zaradi tega se tudi o marsikateri stvari več govori kakor pa dela. Končno smo se dogovorili, da bomo

doba 8 dni, pri 17° C 7—8 dni, pri 18° C 6—7 dni, pri 19° C 5—6 dni, pri 22° C pa samo 4—5 dni.

Ako torej ni bilo dežja, ne bi bilo potrebno škropiti trte, če pa je bil vinograd poškropljen samo po zgornji strani listov, je bila vsa galica malodane vržena proč, ako je po škropljenju padel močen dež, ker bo okužba nastala kljub temu, čeprav je bil vinograd poškropljen.

Ker je danes še vedno pomanjkanje galice, hkrati pa je ta na bone, je škoda, da se galico iz nevednosti ali pa iz malomarnosti nepravilno uporablja v nepravem času, od katere imamo malo uspeha ali pa nič. Zato vinogradniki upoštevajte gorinja navodila in odpravite napake, ker boste s tem koristili sami sebi, hkrati pa tudi skupnosti, ker bo določena količina galice imela pri škropljenju mnogo večji efekt, če se bodo škropiva pravilno pripravila, če se bo pravilno škropilo in ob pravem času.

ustanovili restavracijo čim prej, otroško igrišče pa malo, da niso rekli, da že jutri. Tovariš, s katerim sem o tej stvari govorila, mi je dobesedno dejal: »Igrišče je stvar rudnika, uredili ga bomo tamle na tistem gričku. Naši otroci bodo imeli sonce in senco. Pripravili jim bomo lopo, klopce in vse, kar pač tak drobiž rabi. Zagotavljam vam, da bomo otroško igrišče odprli prvega maja.«

Poslovili smo se takrat z lepimi perspektivami.

Poglejmo pa, kako je s to stvarjo danes, ko leze že poletje v deželo.

Prideš spet v Senovo (jaz sem bila tam pred par dnevi), pa povprašaj, kako je kaj z otroškim igriščem. Rada bi si ga ogledala. Zveš, da ga sploh ni. Pa se kar tako ne nimate v mimogrede spomniš na dane obljube... Če pa se ti potem od začudenja še razleže obraz, pa izveš: »Ali se čudite? Mi se ne čudimo ničesar. Obljubili res da so, a storili pa niso ničesar, igrišča ni in ga noče biti.« In če še malo več povprašaj, izveš za nameček, da morajo vsled tega žene, ki hodijo delati udarniško na rudniško ekonomijo, jemati otroke s seboj na njive, kar pač ni prijetna stvar.

Otroško restavracijo pa bodo menda res v kratkem času odprli. Prostor je na razpolago. Želeti bi bilo samo, da bi vsi tisti,

Pevski zbor orkestra Viktoria Parme v Krškem

Pred nekaj dnevi smo poslušali v Krškem koncert orkestra Viktoria Parme, ki ima za seboj že lepo in bogato tradicijo. Orkester je nalogo zadovoljivo rešil in dosegel svoj smoter.

Program, ki so se ga izvajalci lotili, je bil nedvomno težak in zahteven ter je terjal od nastopajočih marsikatero uro naporenega študija, zlasti če upoštevamo, da so nastopali ljudje, ki med dnevom naporno delajo na svojih delovnih mestih. Koncert je bil razdeljen na instrumentalni in na vokalni del.

Za nastop pevskih zborov, ki je bil v celoti manj dognan kakor pa instrumentalni del koncerta, bi veljala ugotovitev, da je predvsem moški kvartet z Vidma ob priliki festivala v Brežicah podal lepši nastop in izvedbo.

Vedno pogostejši nastopi naših pevskih zborov ali pa orkestralnih skupin dokazujejo, da je ljudska prosveta v okraju zaživela novo življenje in kaže razveseljiv razvoj.

ki so obljubili pomoč, svojo besedo tudi držali.

Kljub tej tolažilni okolnosti odhajaj s Senovega z grenkimi občutki. Prepričali si se namreč lahko, da drži preговор, ki pravi, da je od obljube do dejanja dolga pot. Prav je imel tov. Moša Pijade, ko je dejal:

»Pri vrelcu izvira biserno čista voda, vendar dalj ko teče bolj se kali.«

Tako je tudi ponekod z uredbamami o zaščiti matere in otroka. Kaj nam pomaga natiskan papir, ko pa tisti, kateremu je uredba namenila olajšanje, tega sploh ne čuti in olajšav ne more biti deležen.

Poglejmo kako je drugod! Zakaj so otroško igrišče na primer lahko odprle žene v Sevnici? Zakaj so ga odprle po mnogih drugih krajih našega okraja? Ali je tam več možnosti za to? Na vsak način da so možnosti na Senovem vsaj enake če ne še večje. Torej mora biti vzrok nekje drugje! In na tak vzrok sem mislila, ko sem odhajala s Senovega: tudi naše tovarišice bi morale same malo več prispevati, da bi se vprašanje čimprej zadovoljivo rešilo.

Vsi tisti, ki so za ustanovitev otroškega igrišča in otroške restavracije na Senovem moralno odgovorni, se morajo zavedati tega, da z zavlačevanjem rešitve tega vprašanja odtirgavajo otrokom dodatno prehrano, ki jo otrokom nudi taka ustanova.

Par besed o delu organizacij Zveze borcev NOV na terenu

Ne bilo bi več potrebno ponavljati ugotovitve, da je naloga Zveze borcev nadaljevali borbo za rast naše ljudske oblasti. Že sam namen Zveze je tak in zaradi tega je bila Zveza ustanovljena. V procesu graditve socializma v naši državi, v delu za preobrazbo našega gospodarstva, mora biti torej delo organizacij Zveze borcev vidno povsod, na vseh poljih našega udejstvovanja, na vseh področjih naše dejavnosti.

Mi v krškem okraju lahko beležimo v tem pogledu lepe napredke. Seveda ne o vseh, vendar če pogledamo stvarne podatke, moramo reči, da so člani Zveze storili v tem pogledu mnogo. Število prostovoljnih udarniških delovnih ur gre v visoke tisoče. Prireditve, ki so jih naše Zveze priredile, so ravno tako izraz dela naših organizacij Partizanski pohodi, ki jih organizirajo člani Zveze, so prave manifestacije partizanskega bratstva in volje, da ostanejo bivši partizani tudi danes na polju dela, ki je ravno tako polje časti in slave, kakor so bile pred petimi leti in še več naše gore in planine dokaz naše ljubezni do svobode in sovražstva do fašizma. To so dejstva, ki jih ne more pogaziti in oblatiti nobena lažna propaganda informbirojevskih rac.

Če povdarimo samo to, da so se člani Zveze na Studencu prav posebno dobro izkazali v mesecu gozdarstva, ko so s svojim osebnim zgledom pripomogli do tega, da so plan vključevanja več kot stodstotno dosegli, potem bi bila lahko taka dejavnost vzgled vsem drugim organizacijam.

Dobro napreduje tudi delo mestne Zveze borcev v Brežicah. Ta Zveza je razvila koncem maja svoj prapor. Razveseljivo je bilo gledati, kako so se ob tej priliki stiskale roke starih znancev iz časa borbe in kako je vsem sijala iz oči odločnost: gremo naprej in nikdar več ne nazaj!

Tudi na Senovem se je življenje Zveze nekoliko popravilo. V tem letu bodo končno postavili spomenik padlim partizanom z Bohorja, ki bo ostal kot večno znamenje vsem, ki bodo prišli za nami. Prirediti bodo tudi v kratkem partizanski pohod na Bohor,

kraj tolikih spominov na naše težke a vendar slavne dni.

Grajiati pa je treba tudi slaba vodstva krajevnih organizacij Zveze borcev. Taka vodstva še do danes ovirajo sklicanje okrajne skupščine, ker še niso izvršila krajevnih občnih zborov organizacije. Na tej skupščini bo podeljena prehodna zastavica najboljši Zvezi, za katero ima trenutno največ izgleda Zveza Brežice.

Seveda delo ne more iti od rok tam, kjer ne dela niti odbor. Odbor Zveze borcev v Krškem (predsednik tov. Murko Franc) niti sej nima in o obnem zboru menda niti ne razmišlja.

V Šmarju pri Sevnici, kjer je predsednik tov. Jazbec Karel, niso niti malo boljši. Nimajo nobene evidence o svojem članstvu, seveda o obnem zboru niti misliti ne morejo čeprav bi hoteli. Pa menda nočejo, vsaj interesa ne kažejo za to.

V Sromljah ni boljše. Zbora ne morejo sklicati. Ko so zadnjič to poizkusili, ni na zbor prišel niti predsednik tov. Bon Martin iz Volčjega. Zbor se ni vršil, pač pa je bilo slišati mnogo kritike zaradi delitve blaga, ki ga je stavila Zveza borcev na razpolago za potrebne člane. Prav bi bilo, da bi se takega zbora udeležil tudi tovariš predsednik, ki bi o delitvi lahko marsikaj povedal, kar bi člane zanimalo.

V juniju morajo vse krajevne Zveze kolikor tega še niso storile, izvesti občne zore. Na teh zborih se naj pregleda vse delo Zveze in poda natančna analiza stanja organizacije. Zveze se morajo ustriti ter takoj začeti z načrtnim delom. Zbiranje zgodovinskega materiala, ohranjanje spomenikov iz borbe našega ljudstva, vključevanje novega članstva, sodelovati z ostalimi množičnimi organizacijami Fronte, to naj bo glavni smoter našega dela. Tudi na statistiko naj Zveze ne pozabijo.

Ta pregled naj bo dobrim v spodbudo za še boljše delo, slabim pa vzgled, katerega bodo če imajo dobro voljo, posnemali in dosegli še lepše uspehe.

Četrto (in če bo šlo tako naprej ne zadnje) poglavje pravlјice o sevniški ekonomiji

Dragi urednik!

Sem si rekel oni dan, dragi prijatelj, da ti res moram napisati teh par vrstic, ko te pa od nikoder več blizu ni. Jaz sem bil že tako nestrpen, da ni močče povedati, moja mi je rekla, da kar menam kakor majhen otrok. Kar skozi okno sem bil gledal in za nobeno delo nisem več bil. Hotel sem ti povedati, da si mi kar dobro kupijo skoro napravil s tisto zgodbom o moji kravi. To ti moram kar v naprej pojasniti, da jo je bil naš živinozdravnik lepo pozdravil, revico, in mu bom zato večno hvalo vedel. Li je pametno rekel: »Jaz nisem mogel pri

gredo navzgor. Vidiš, vse zaradi tvoje storije. Jaz bi jo dal, pa pravi moja takole: »Pusti, Janez, nikar je ne dajaj v kak tuji kraj. Zredi jo in prodaj jo našim mesarjem. Bo imela vsaj lep pogreb!« Si lahko misliš, da sem jo gledal? Veš kaj, menda ti ja kaj ne manjka. Kako ti pride pri kravi pogreb na misel?« »Ja praviš, da sem vse preveč radovedna, nekaj pa le zvem. V Sevnici ima vsako živinčce pogreb. Le pojdi kak petek takole v mraku pred klavnico. Meso, ko so živinčeta lepo zaklali in pripravili, odpeljejo v menice na vozu. In kmalu za vozom se iz klavnice usipljejo pogrebci,



vsakem skoku stražo stati in gledati, kako ve krave so pripuščali biku, da se je bi okužil. Drugi, ki so bili v prvi vrsti poklicani za tako stvar, so jo pa v nemar pustili. Veš, Janez, da ne bi kaj zameril. Kaj bom neki zameril, saj vem, da dela noč in dan in dobro hoče, pa skoro včasih kakšno poleno pod noge dobi od tistih namreč, ki bi mu pomagati morali.

No, da veš, kar kupci za kupci se vrstijo sedaj za mojo Lisko, astn, kar dobro mi gre v nos, da jo tako ogledujejo in s ceno

seveda vsak s cekarjem v roki. Šentaj, tega ne vem, kaj je, v cekarjih, ampak pogreb je pa le svoje vrste!

Nisem hotel žene poslušati, anti sem se namenil, da ga pri Petru spijem kak požirek. Pridem pred gostilno in kakor nalašč se mi je zdela, da vidim nekoga tebi malo podobnega sredi gručice možakov na cesti. Prav v njega so silili in sem skoro verjel, da sem te po tolikem čakanju le pričakal. Ko pa bliže pridem, spoznam, da sem se zmotil. Moji sosede pa so z rokami mahali in so neznancu dopovedovali:

KAJ SE GODI PO TERENU V BREŽICAH JE ZVEZA BORCEV NOV RAZVILA SVOJ PRAPOR

Člani zveze borcev NOV iz Brežic, iz Krške vasi in iz Čateža kakor tudi prebivalci ostalih okoliških krajev so imeli na Griču nad Krko dne 28. maja svoj veliki dan. Razvili so prapor svoje zveze in sicer kot drugi v Sloveniji. To dokazuje, da zveza borcev NOV v Brežicah stvarno dela in je razvile prapora izraz njenega življenja. Prapor so razvili na zborovanju katerega se je udeležila velika množica ljudi. Ob igranju godbe je prdsednik zveze tov. Stan-ko Iljaž otvoril zborovanje. V uvodnih besedah je nakazal namen zborovanja, nato pa v kratkem pomen in vlogo organizacije zveze borcev NOV katera je danes še posebej poklicana, da nadaljuje tradicije borcev iz časa naše borbe. Zveza danes brez-kompromisno odgovarja vsem klevetam naših sovražnikov s svojim vztrajnim poštenim delom.

S ponosom so zbrani zrl na svoj prapor,

V Sevnici se je pričelo razvijati živahno kulturno življenje

Sevniški pevci niso nikdar zaostajali za ostalimi pevskimi zbori v okraju. Po svojem sestavu kakor tudi po svoji stvarni zmogljivosti so ljubitelju pevske umetnosti vedno nudili večere, na katerih so s svojimi pevskimi nastopi pokazali svoje znanje včasih celo proti volji nekaterih ljudi, ki jim razvoj sevniškega pevskega zbora ni bil ravno všeč. V zadnjem času se je začelo kulturno življenje v Sevnici, vsaj kar se pevskega zbora tiče, na novo prebujati.

Koncert pionirskega zbora v Sevnici, ki je bil zadnje dni meseca maja, je bil razveseljivo dogodek. V nabito polni dvorani telovadnega doma je bilo kaj prijetno poslušati naše pionirje iz osnovne šole, ko so pod dobrim vodstvom tov. Ahačiča v troglasnem zboru lepo zapeli celo vrsto pesmi, partizanskih, narodnih in umetnih.

Mladi zbor je glasovno dobro izenačen. Izvajanje je bilo vzorno tako v intonaciji

»Ja, je v »Pravici« pisalo o tretjem poglavju z ekonomije. Radi bi vedeli, kdo je pisal to. ko pa brati ne zna, kaj je v »Našem delu« pisalo že vse o ekonomiji!«

Beseda je dala besedo in moral sem poseči vmes. Bral sem tudi jaz tretje poglavje v »Pravici«, pa sem takoj menil, da je tisti pisatelj malo pozabljen. Saj si ti vendar precej več pisal, kakor pa samo to, kako se ti je sanjalo o moji kravi in kako si vino iskal. Veš, jaz sem bral, kako niso bili travniki pokošeni, kako njive neobdelane, kako je bilo z živino tudi v tvojih pravlјicah, pa sem si mislil, da tisti možak, ki je v »Pravico« pisal, malo pozno lonček k ognju postavlja.

No, možakar z aktovko je kar kmalu vzel pot pod nože in se je oddaljil proti gradu. Vrag si ga vedi, kdo neki je bil. Da menda le ni kaj zavohal spet na ekonomiji. Veš, ti moram kar povedati, kako je kaj sedaj tam gori. Kakor smo se domenili, precej pomagamo, pa je tudi treba. Človek nima časa ravno preveč, pa če je treba, pa le stopiš, da urežeš red ali dve. Tudi nekovi fantje so na tečaju na gradu, pa pomagajo. Zadnjič smo jo rezali, da so se kose bliskale, tako ti povem. Užejali smo se vsi skupaj in oči so nam kar same iskale koga, ki bi pijače prinesel. Ni ga hotelo od nikoder biti, saprabolt, žeja pa hujsa in hujsa. Pa sem le zabrundal, da takole ne bo šlo.

Fantje s tečaja pa so se mi posmihali: »Je pač tako. Upravnik ima svoje goste, pa jim pijače nataka, nima časa, da bi nas pogledat prišel. Ga obrajtajo, vedno eni in isti iz trga, marsikateri liter mora takole spolzeti po njihovih grlih.«

»Saj to ni nič tako hudega,« sem ga brnil. Že se mi je zasmilil.

»Ni ne, saj vemo, kako je! Pa nam bi ga le lahko dal kak bokal, ko delamo, če ga drugim daje, ki mu niso nič v prid. Oni dan še pogledat ni prišel, ko smo mu kosili. V nedeljo gremo raje zadrugi na Log pomagat, tam vemo, da nas bodo lepše pogostili!«

Kdo bi to vedel, kaj in kako bo šlo to naprej. Treba bo res v roke pljuniti in gledati na vso stvar. Da se ne bo izpolnilo tisto, kar sem v tretjem poglavju v ljubljanskih cajntingih bral, da ni nihče nobene pazke imel na ekonomijo in ji nihče pomagal ni. Treba je s to pazko takoj začeti, da se kdo kdaj pozneje ne bi pritoževal imel.

To ti pišem, ker te od nikoder ni in mislim, da boš pismo le dobil. Napake popravi, jaz ne znam tako pisati, kakor bi bilo prav, mislim pa pošteno in bi rad, da bi na ekonomiji enkrat dobro šlo, še jaz bom stopil zraven z vsem, kar imam, če bom videl, da gospodarstvo dobro gre.

Pa ne zameri kaj. Te pozdravljam

Zahribski Janez.

ki ga je tov. predsednik predal najstarejšemu članu zveze tov. Poteku, ki ga je sprejel v varstvo z isto ljubeznijo kakor je pred leti nosil puško. Obljubil je zbranim, da ga bo čuval kot drago svetinjo vseh tistih, ki so nekdanj hodili po naših hostah, brez doma sicer, pa jim je bil dom vsa naša tlačena domovina. Na slavnosti so bili navzoči tudi zastopniki JA s tov. komisarjem polkovnikom Radojevičem na čelu. Zastopnik JA tov. kapetan Jan je po razvitu prapora članom zveze čestital k uspehu, ki ga je zveza s tem dosegla in je še posebej podčrtal vlogo zveze borcev NOV v izgradnji socializma, v kateri hočejo člani zveze v Brežicah odslej še bolj vneto sodelovati.

Po zborovanju se je razvilo ljudsko veselje in rajanje. Nad zeleno Krko so odmevali zvoki naših starih nikoli pozabljenih partizanskih napevov.

kakor v izreku. Pri nekaterih pesmicah smo slišali celo lepo podan »piano«, kar je pri takem zboru zelo razveseljivo pojav. Mali pevci so kot eno telo sledili vsakemu gibu pevovodje, kar dostikrat pogrešamo celo pri odraslih pevcih. Še posebno dobro so bile podane pesmi: Bilečanka, Delavski pozdrav, Lastovki v slovo in Tomčeva: Spazila sem Janka.

Tov. Ahačič se nam je predstavil kot dober pevovodja, pripominjamo samo, da ritmično dirigiranje ni za vsakega. Izraz pesmi pri takem dirigiranju ne pride vselej do veljave. Vendar moramo priznati pionirskemu pevskemu zboru dober uspeh in mu želimo, da bo na potu svojega razvoja dosegal vedno lepše uspehe, za katere ima vse izglede in pogoje.

Skoro ob istem času se nam je predstavil pevski zbor SKUD-a »Savo Kladnik« prvič s samostojnim koncertom pod vodstvom tov. Vutkoviča. To je za Sevnico pomemben dogodek, saj je po nekaj letih pevski zbor le zbral toliko poguma ter se nam je samostojno predstavil. Po naših sosednih krajih se je že več let sem glasila naša umetna pesem, pri nas pa ni bilo nikogar, ki bi se za to zavzel. Zadnji koncert pa je dokazal, da je tudi v Sevnici mogoče najti za lepo pesem vnetih glasov.

Obširen spored je bil precej pisan: vrstilo se so pevske točke, ki jih je izvajal mešan, moški in ženski zbor z vmesnimi samospevi in dvospevi. Mešan zbor šteje 45 pevcev in ima dobre glasove, pogrešamo samo bolj izrazitih in prožnih basov, kar velja tudi v isti meri za moški zbor. Večina pesmi je bila prav dobro podana. Tovarišica Tasičeva se nam je predstavila z dobro podanimi samospevi, pa tudi tov. Blaznik se je dobro odrezal. Izgovorjava mu tu in tam dela sicer še nekoliko težav, vendar je svojo nalogo dobro izvršil. Pa tudi drugi pevci in pevke so pripomogli, da lahko smatramo nastop pevskega zbora za uspelega.

Obisk pevskega nastopa je bil proti pričakovanju slab. To kaže, da bo v Sevnici vkljub dobri volji treba še mnogo dela, da bodo ljudje spoznali da je v ljudski umetnosti tudi veliko takega, za kar se izplača zanimati in živeti.

Na Blanci imajo krajevni odbor in pet vaških odborov

Vaški, kakor tudi krajevni odbori fronte so bili izvoljeni v mesecu marcu 1949 leta. Ali ni malo čudno, da vaški odbori niso imeli še nobenih sej? Vse delo sloni na ramenih nekaterih članov krajevnega odbora, ki niso v stanju zaaktivizirati tudi ostalih vaških odborov. Zaradi tega pa ima krajevni odbor pri reševanju naših gospodarskih in političnih nalog na terenu toliko težav. Tako stanje je nevarno in ga je treba kar se da hitro popraviti. Na Blanci je dovolj aktiva, dovolj frontovcev, da bodo to nalogo lahko opravili. Imeli bodo potem manj brige in manj skrbi, izvršili pa bodo veliko delo med našim ljudstvom.

Dopisujte
V
»Naše delo«

Telovadni nastop v Krškem

Telovadno društvo v Krškem je priredilo svoj telovadni nastop, ki je v celoti dobro uspel. V prvih popoldanskih urah je krenila skozi Krško povorka z godbo na čelu na stadion Matije Gubca.

Spored je obsegal 11 točk. Nastopili so pionirji, pionirke, mladinci, mladinke in člani. Spored je bil dobro izveden ter so telovadci želi viharo priznanje gledalcev.

Kot zaključna točka je bila na sporedu nogometna tekma med moštvom iz Savskega marofa in med domačimi nogometaši. Sicer so bili gostje tehnično boljši, vendar so se pred golom vedno zmedli ter njihova premoč nikakor ni mogla priti do izraza. Domače moštvo se je dobro izkazalo, predvsem Vanič in desni krilec Bizjak, ki je zabil 4 gole, odvaditi se mora samo malo grobi igri ter navaditi se mora disciplini.

Naše domače moštvo ima za seboj že več zmaga in ima vse možnosti, da postane eno izmed najboljših v našem okraju.

Pionirski pevski festival v Brežicah

V proslavo rojstnega dne maršala Tita so priredili pionirji osnovnih šol, sedemletk in gimnazij pevski festival v Brežicah. Nastopilo je 12 zborov, od teh 3 gimnazijski, 6 zborov sedemletk in samo 3 osnovnošolski. Po številu udeležencev ni videti napredka, pač pa lahko ugotovimo lep napredek v kvaliteti.

Med osnovnošolskimi zbori je bil najboljši zbor osnovne šole v Sevnici. Njegov spored je odpel sigurno, intonacijsko čisto in lepo doživeto.

Med sedemletkami so ponovno presenetile Artiče. Zbor je krepak, glasovno izenačen in kaže, da ima za seboj že lepo dobo temeljitega in vestnega dela.

Gimnazijski zbori iz Brežic, Krškega in Senovega so pokazali sadove zelo vestnih priprav. Vsi trije zaslužijo priznanje, ki naj bo vzpodbuda k še večjemu delovnemu poletu. Zbora iz Brežic in Krškega poznamo še iz lanskega leta. Zbor v Senovem pa je bil ponovno organiziran letos. Težko je reči, kateri izmed omenjenih zborov je bil boljši. Vsak ima neke prednosti,

pa tudi pomanjkljivosti, ki pa niso posledice površnega dela, temveč izraz objektivnih zunanjih težav, s katerimi se bori vsak po svojih najboljših močeh.

Ob tej priliki pa moramo ugotoviti še nekaj. Na festivalu smo spoznali dosti zmognih pevovodij. Vsak izmed njih bi lahko zbral okrog sebe zborček, ki bi zastopal KUD oziroma SKUD dotičnega kraja. Tako bi v našem okraju pomnožili število pevskih zborov in bi prihodnje leto na ljudsko-prosvetnem festivalu pokazali lahko še več kot letos ali pa prejšnja leta. Zato imamo vse pogoje, treba je le malo več volje in ljubezni do ljudsko-prosvetnega dela.

Tekmovanje igalskih družin okraja Krško

V okraju smo izvedli tekmovanje igalskih družin. Število družin, ki so tekmovali nikakor ni zadovoljivo, saj so se prijavile komaj 4 in še od teh le ena sama vaška, tako da niso mogle biti ocenjene ločeno vsake od sindikalnih.

Prvo mesto je zasedla igalska družina SKUD »Bohor« Senovo. Vsekakor pa so

tudi družine SKUD »Viktor Parma« iz Krškega in SKUD »Ivo Levstik« iz Rajhenburga pokazale lepe uspehe. Vaška igalska družina KUD »Letalec« Cerklje je pokazala veliko in dobro voljo do dela in možnost razvoja.

Tekmovanje naj bi ne bila tista borba, katere igalska družina bo zasledila prvo mesto, ampak želja je bila, da bi tekmovalci zainteresirali in razmajali sleherni igalski družini v okraju. Vendar pa je ravno v času tekmovanja uprizorjalo razne igre mnogo igalskih družin, katere pa za tekmovalce niso imele interesa in se niso hotele prijaviti. Tako so na pr. igrali SKUD in MKUD Brežice, Vel. Podlog, Sromlje, Log in dr. Če bi režiserji nevedenih igalskih družin pokazali malo več zanimanja, bi z malenkostnim trudom lahko tekmovalo najmanj 10 vaških družin in bi dve izmed njih poslali na sektorsko in oblastno tekmovanje.

Želimo, da bi bilo letošnje tekmovanje vzpodbuda za tekmovalce v prihodnji sezoni, katerega bi se udeležilo lahko najmanj 15 igalskih družin, to se pravi, da bi sodelovala vsaj vsa ljudsko-prosvetna društva okraja Krško.

Avto-moto društvo v Sv. Petru pod Gorami je ustanovilo avto-moto grupo na Bizeljskem

S tem je društvo v Sv. Petru pokazalo, da je pravilno razumelo klic »Ljudske tehnike«, da je treba nuditi možnost do izpolnitve v tehniki vsem, ki kažejo za to zanimanje. In prav ta uspeh je velik doprinos za razvoj ljudske tehnike v našem okolišu, pravi dar za kongres ljudske tehnike v Ljubljani.

Za občni zbor sta se oba kraja že dalj časa pripravljala. Povabili so celo priznanega dirkača tov. Noč Nika iz Maribora, ki jih je res obiskal v svojem dirkalnem avtomobilu, ki ga je sam naredil. Seveda je za avtomobil bilo veliko zanimanje.

Šentpetrčani so nato obiskali Bizeljsko, kjer so na zboru ustanovili grupo v Bizeljskem. Predsednik društva tov. Sotošek je prikazal pomen tehnike za naše ljudi ter je novoustanovljeni grupi razložil njeno delo in njeno poslanstvo med našim ljudstvom. Na obnem zboru se je formiral odbor, ki je takoj pričel z delom.

Bizeljsčani pa niso ostali samo pri sprejetih sklepih. Začeli so že z avtomobilskim tečajem, za katerega vlada veliko zanimanje.

Pripravljajo se na državno avtomobilsko dirko, katere proga bo vodila mimo teh krajev. Dirka bo prirejena v počastitev rojstnega kraja tov. Tita, ki je pred vojno ilegalno delal v teh krajih. Na dirki bodo sodelovali dirkači iz vse države.

Z zbora so bile poslane pozdravne resolucije Glavnemu odboru Ljudske tehnike za Slovenijo.

Bizeljsčani so mnenja, da bo njihovo delo zgled tudi drugim krajem v našem okraju.

V Sv. Petru in na Bizeljskem je gostovala gledališka družina SKUD »Bohor« iz Senovega

Predstavili so se nam z Zupančičevo igro »Veronika Deseniška«. V Sv. Petru kakor tudi na Bizeljskem so prebivalci v nabito polnih dvoranih spremljali potek dobro podane igre. To je že tretji slučaj, da so sindikalne gledališke družine obiskale Bizeljsčane, ki ravno sedaj dokončujejo gledališko dvorano v novem združenem domu. Za vsako gostovanje so prebivalci obeh krajev hvaležni ter spremljajo predstave z doživljem.

»Veronika Deseniška« je v teh krajih doživela uspeh ter je naša želja, da nas senovski rudarji še večkrat obiščejo.

OGLAS

Tajnik OLO Krško je izgubil četverbarvni patentni svinčnik ter naproša poštenega najditelja, da svinčnik proti nagradi vrne lastniku na tajništvo OLO.

Omeniti je treba, da lahko plovejo morske ladje na Jang-tse-kiangu po reki navzgor skoraj 1000 km od ustja do Hankaua. Od Hankaua plovejo ladje nadaljnjih 600 km proti toku, kitajske »dzunke«, ki jih vleče po 200 ljudi po kopitarnici, pa še nadaljnjih 600 km.

Na ustju reke Jang-tse-kiang, oziroma ob njenem pritoku Hang-Puu, leži Sanghaj, najpomembnejše pristanišče Daljnega vzhoda.

Kitajske reke so zvezane z veliko in gosto mrežo prekopov, od katerih je najbolj značilen Carski kanal, dolg okoli 1600 km; ta teče od Hang-Hoa, preseka Jang-tse-kiang in Hoangho in končuje pri Tjen-Cinu. Samo v dveh kitajskih pokrajinah Kjang-Ci in Če-Kjang znaša mreža prekopov okrog 40.000 km. (Dalje prihodnjic.)

Reke, jezera, prekopi in njihov pomen v razvoju človeške družbe

V dvajsetem stoletju je Avstrija nasprotovala regulaciji Donave nad Dunajem samo zato, da bi Dunaj ostal veliko zaključno pristanišče za prekladanje.

Češkoslovaška si je prizadevala, da bi pri Bratislavi zvezala Donavo s prekopom z Labo, Odro in Vislo, čemur sta se upirali Avstrija in Madžarska zaradi razvoja pristanišča na Dunaju in Budimpešti.

Madžarska si je z gradnjo rečno-morskih ladij prizadevala, da bi spremenila Budimpešto v zaključno pristanišče za majhne morske ladje.

Sredozemskim državam ni ugajalo, da bi povezali Donavo in Ren s prekopom, po katerem bi plule tudi večje ladje, ker bi tako severozapadna evropska morska pristanišča dobila še večje zaledje na račun pristanišč v Sredozemskem morju itd.

Tudi v kapitalističnih državah skušajo kdaj pa kdaj napraviti »načrt«, da bi začeli »načrtino delo«, toda sile, ki vladajo v teh državah, in tudi odnosi in nasprotstva med njimi, so take, da je nemogoče uresničiti in izvršiti kakršen koli stvarni načrt. To ovira tudi polno izkoriščanje prirodnih sil — voda in rek.

»Koliko energij,« pravi Iljin, »bi s svojimi ledeniki, slapovi in rekami mogle dati samo Alpe! Koliko energij bi mogle dati tako močne reke kot sta Ren in Donava! Toda Alpe se razprostirajo prek šestih držav, Ren teče skozi pet, Donava skozi devet držav. Kako je tu mogoče misliti na kak skupni načrt in na skupna dela? Med državnimi se bije boj. Boj se bije tudi v vsaki državi posebej. Zato ostajajo tudi najkoristnejši načrti le načrti na papirju.«

Reke in vojne

Reke spajajo pa tudi razdvajajo ljudi. Države so si vedno prizadevale, da bi njih meje varovale velike reke.

Velika obmejna reka je močnejša ovira in boljša zaščita kakor cela vrsta bunkerjev in bodečih žic. Države, ki jih razdvaja voda, se ogibljejo druga druge in se težko sporazumejo, da bi reko regulirali in jo skupno izkoristile. Na njej ne grade električnih central; celo mostove grade le z veliko težavo prek nje. Na celnem toku Donave od Beograda do Černavode v Rumuniji ni v razdalji 872 kilometrov niti enega mostu, ki bi vezal narode obeh bregov te velike reke.

Na bregovih obmejnih rek veže stanovalce obeh nasprotnih bregov v glavnem le kriminal, medsebojno tihotapstvo dobrin z vsemi negativnimi posledicami, ki jih stalno spremljajo in ki med nje lahko štejemo medsebojno ubijanje.

V vojnem času so reke prirodna oporišča vojskujočih se držav. Velike odločilne bitke v zgodovini in tudi v zadnji vojni so se bile na bregovih rek. Preokretnica druge svetovne vojne, bitka za Stalingrad, se je odigrala na bregovih Volge.

V vojni se neusmiljeno uničujejo najlepše in najdragocenejše tehnične naprave: jezovi, zapornice, električne centrale, mostovi, ladje — in že ukročene reke začno znova elementarno teči in divjati, dotlej umetno namakana plodna polja pa se spremenijo v puščave.

Pomen velikih plovnih poti je v času vojne veličanski. Zato so tudi nemški osvajalci zgodaj ob zori 6. aprila 1941. ne-

koliko pred napovedjo vojne Jugoslaviji naperili enega svojih prvih napadov prav na Sipski prekop in njegove naprave v Džerdapu. S tem, da so prešli v gumijastih čolnih prek džerdapskih skal in brzic, so preprečili uničenje naprav in zapornic v prekopu in obenem s tem onemogočili, da bi se zaprla plovna pot iz Črnega morja v Srednjo Evropo. Po tej poti so skoraj tri leta nemoteno prevažali po vodi navzdol vojni material za vzhodno fronto, po vodi navzgor pa naropano blago iz vzhodne in jugovzhodne Evrope.

Kako se gradi v socialistični družbi

Videli smo, kako so delali v suženjski in fevdalni dobi razvoja človeške družbe; videli smo, kako so delali in delajo v kapitalistični družbi. Poglejmo, kako so vidiki in možnosti za delo in kako se dela v socialistični družbi.

Socializem je danes stvarnost na eni šestini zemeljske oble — v ZSSR. V državi socializma niso proizvajalna sredstva last poedincev ali manjših skupin, ampak pripadajo družbi. Zaradi tega so tudi proizvajalni odnosi drugačni kakor v prejšnjih dobah razvoja človeške družbe. Drugačni so medsebojni odnosi med ljudmi, drugačni so tudi odnosi ljudi do dela.

V takih odnosih je ena od značilnih možnosti za delo in gospodarstvo možnost izdelovanje in izvrševanje načrta — načrtnega dela.

V Sovjetski zvezi imajo državno načrtno komisijo, ki jo tvorijo izkušeni strokovnjaki za vsa pomembna vprašanja in ki jo imenujejo GOSPLAN (okrajšava za Gosudarstvenij plan, kar pomeni državni načrt).

GOSPLAN proučuje potrebe in možnosti celotne države in v okviru teh potreb in možnosti izdeluje gospodarske načrte za določeno dobo časa, za pet let; ti načrti se izvršijo v znanjih »pjatiljetkah«.

V ta načrt vnesejo vse potrebe in možnosti in vse naloge za ureditev in uravnavanje rek in jezer, za zgraditev umetnih rek — prekopov in umetnih jezer in morja — velikanskih vodnih bazenov, pa načrte za promet, melioracijo in izkoriščevanje vodne energije.

Za načrt preiščejo najprej potrebe. Plodne južne pokrajine Sovjetske zveze so bogate z žitom, nimajo pa gozdov in lesa — nasprotno pa je sever bogat z gozdovi in poln stavbnega lesa, nima pa dovolj žita; okrog Moskve in Leningrada je močna industrija, gorivo, premog in nafta, ki ga le-ta potrebuje, pa imata Donbas in Baku; uralska pokrajina in kuznečki bazen preskrbujejo drug drugega s premogom na precej velike razdalje. Potrebe po prometu, po prevozu množičnih predmetov v ogromnih količinah so zelo velike. Žito se mora dovažati na sever, les na jug, gorivo v tovarne in podjetja, železna ruda v visoke peči.

GOSPLAN proučuje potrebe in možnosti povezave in po podrobnih proučitvah najde najboljšo rešitev ter določi naloge: tu bomo zgradili progo, tam skopali prekop; tam bomo regulirali reko, a tu postavili jez in zgradili umetno jezero, tod zopet bomo zgradili moderno cesto.

Tu ni konkurence med železniškimi, brodskimi, avtomobilskimi in drugimi družbami, med lastniki posameznih prevoznih sredstev, med lastniki hidroelektričnih in

kaloričnih central (s pogonom na premog ali nafto). Tu je lastnik vseh teh sredstev družba, socialistična država, in tu, kjer spravljajo v sklad potrebe in možnosti, ne more biti konkurence.

Po ogromnih prostranstvih Sovjetske zveze teče mnogo rek, ki spadajo med največje in po vodni prostornini med najbogatejše na svetu. Največje reke Sovjetske zveze: Volga, Jenisej, Dnjeper, Ob, Lena in druge zajemajo zelo bogate kraje države.

Danes znaša dolžina vodnih poti v Sovjetski zvezi več kakor 100.000 km, proti 60.000 km v carski Rusiji, medtem ko se je promet v primeri s prometom pred prvo svetovno vojno povečal za dva in polkrat. Potrebno pa je še napraviti nove plovne reke, predreti še nove umetne reke — zgraditi prekope in ogromna umetna jezera.

XVIII. kongres partije je postavil nalogo, da poveča dolžino notranjih plovnih poti za 15.000 km.

Danes vode Sovjetske zveze že dajejo velike količine cenele električne energije, možnosti rek Sovjetske zveze pa so še veličanske; lahko bi dale 280 milijonov KW električne energije.

GOSPLAN postavlja pred delovno ljudstvo socialistične države, pred celoten narod naloge, ki se uresničujejo skladno in po načrtu.

Po največji evropski reki Volgi so za časa carske Rusije lahko plule le ladje s plitvim dnom, kajti reka vali velike količine peska in blata, zato hitro podivja in ustvarja nešteto peskovin in plitvin; danes plovejo po Volgi največje rečne ladje. Po reki Moskvi so plule ladje, ki so imele le do 90 cm globine. Po zgraditvi prekopa Volga — Moskva in odkar so postavili jezove, plovejo po reki Moskvi velike ladje z globino do treh metrov.

Danes je vsa dežela prepletena z mrežami prekopov, s kanaliziranimi in reguliranimi rekami, ki so zvezane z naravnimi plovnimi rekami, umetnimi jezeri in z vsemi morji.

Tako se dela v državi socializma.

Najvažnejša notranja vodna pota na svetu

Poglejmo si bežno najvažnejša in najznačilnejša notranja vodna pota na svetu, bodisi naravna ali umetna.

Največja plovna reka na svetu je veličanska Amazonka v Južni Ameriki, ki je dolga 5500 km, plovna pa 4300 km, njena celotna plovna mreža s pritoki pa znaša 44.000 km. Kljub tako veliki plovni mreži teče reka Amazonka skozi redko naseljene kraje in je zaradi tega kaj malo prometa.

Skozi pragozdove Amazonkinega porečja ni železniških prog in potov, zato so parniki s svojimi, celo do 5000 km dolgimi rednimi progami edina prometna zveza.

Za Amazonko sta največji reki Severne Amerike Mississippi in Missouri. Ti reki imata mnogo peska, zato lahko plovejo tod le posebne ladje z relativno nizkim dnom, čeprav z veliko silo in nosilnostjo. Zaradi tega imajo zgrajene ladje z značilnim velikim pogonskim kolesom na repu ladje. Naj se omenimo, da na Missouriju razlike med nizkim in visokim stanjem vode znašajo tudi več kakor 20 metrov, zategadelj nastajajo strahovite in velike povodnji.

Največji plovni reki v Afriki sta Nil in Kongo. Zanimivo je, da je ustje Konga neprehodno za ladje in tako je ta reka z morja nepristopna. Zato mislijo po načrtu zgraditi velik prekop, da bi tako obšli ustje reke.

Najvažnejše azijske reke so: Jang-tse-kiang na Kitajskem, Ganges v Indiji, Ob, Jenisej in Lena v Sibiriji, Amur in Kerulen v Mandžuriji in Mongoliji.